

JAARVERSLAG 2015

**AUDIT
VLAANDEREN**

en de auditcomités
van de lokale besturen
en van de Vlaamse administratie

Vlaamse
overheid

Inhoudsopgave

Woord vooraf	3
Hoofdstuk 1: Over Audit Vlaanderen	6
1.1. De opdracht van Audit Vlaanderen	7
1.2. Het auditcharter	9
1.3. Het audituniversum.....	10
1.4. De auditcomités.....	12
Hoofdstuk 2: Audit Vlaanderen en de lokale besturen	13
2.1. Auditopdrachten	14
2.2. Sensibiliseren en ondersteunen	17
Hoofdstuk 3: Audit Vlaanderen en de Vlaamse administratie	20
3.1. Auditopdrachten	21
3.2. Opvolging van de aanbevelingen.....	24
3.3. Sensibilisering en ondersteuning.....	26
Hoofdstuk 4: Single audit	28
4.1. Samenwerken met andere controle-actoren bij de Vlaamse administratie.....	29
4.2. Samenwerking met de auditdiensten van de lokale besturen.....	31
Hoofdstuk 5: Interne werking	32
5.1. De medewerkers van Audit Vlaanderen.....	33
5.2. Inzet in mensen	35
5.3. Inzet van de financiële middelen	36
5.4. De evaluatie van Audit Vlaanderen.....	38
Hoofdstuk 6: Het auditcomité van de lokale besturen	39
6.1. Samenstelling van het auditcomité van de lokale besturen	40
6.2. Vergoedingen van de leden van het auditcomité van de lokale besturen	42
6.3. De vergaderingen van het auditcomité van de lokale besturen	43
Hoofdstuk 7: Het auditcomité van de Vlaamse administratie	57
7.1. Samenstelling van het auditcomité van de Vlaamse administratie.....	58
7.2. Vergoedingen van de leden van het auditcomité van de Vlaamse administratie.....	60
7.3. De vergaderingen van het auditcomité van de Vlaamse administratie.....	61

Woord vooraf

Beste lezer,

Het tweede werkjaar van Audit Vlaanderen wat de audits in de lokale besturen betreft. Het vijftiende werkjaar voor de audits in de Vlaamse administratie. Opnieuw een jaar waarin veel werd gerealiseerd. De verdere uitbouw van het agentschap loopt vrij vlot. De auditoren die in 2014 werden aangeworven kunnen steeds meer zelfstandig aan de slag. Het aantal audits neemt duidelijk toe, zeker in de lokale besturen.

Bij de Vlaamse administratie lag in 2015 de focus op de procesaudits en op de thema-audit projectmanagement.

Overeenkomstig de normen van het Institute of Internal Auditors moet elke auditentiteit minimum om de vijf jaar extern geëvalueerd worden (norm 1312). Een dergelijke evaluatie werd in het najaar van 2015 bij het agentschap Audit Vlaanderen uitgevoerd. Voor een agentschap dat grondige wijzigingen onderging naar aanleiding van de uitbreiding van het werkterrein naar de lokale besturen, was dit niet evident. We zijn dan ook trots op het resultaat. Uit de evaluatie blijkt immers dat

Luc Discry, voorzitter van het auditcomité van de Vlaamse administratie

Jean-Pierre Bostoën, voorzitter van het auditcomité van de lokale besturen

Audit Vlaanderen haar activiteiten overeenkomstig de standaarden van het International Institute of Internal Auditors uitvoert. De geformuleerde aanbevelingen voor de optimalisering van de werking zullen ter harte genomen worden en opgevolgd door beide auditcomités.

Audit Vlaanderen bevindt zich nog steeds in de pioniersfase voor de audits in de lokale besturen, want heel wat zaken gebeurden in dat verband voor het eerst: het eerste globale rapport over audits in de lokale besturen verscheen, de eerste goede praktijken gingen online, voor de eerste keer werd een bevraging naar 100 lokale besturen verstuurd, ... Er werd een stuurgroep geïnstalleerd die advies geeft voor thema-audits in lokale besturen.

Ondertussen zijn er al 83 auditrapporten over audits in lokale besturen geschreven, 19 in 2014 en 64 in 2015.

Het is de bedoeling dat de lokale besturen en de Vlaamse administratie hun interne controle/organisatiebeheersing steeds verder uitbouwen. Audit Vlaanderen wil hierbij een partner zijn. Deze partnerrol neemt Audit Vlaanderen enerzijds op door het uitvoeren van audits en anderzijds door te investeren in communicatie en sensibilisering van het management en de beleidsmakers op het vlak van organisatiebeheersing.

Het wordt steeds duidelijker dat er na de Vlaamse administratie ook bij de lokale besturen een dynamiek is om de interne controle/organisatiebeheersing continu te verbeteren. Het beheersen van risico's krijgt een zichtbare plaats in de organisaties.

Luc Discry, voorzitter van het auditcomité van de Vlaamse administratie

Jean-Pierre Bostoën, voorzitter van het auditcomité van de lokale besturen

Eddy Guilliams, administrateur-generaal van Audit Vlaanderen

Eddy Guilliams, administrateur-generaal van Audit Vlaanderen

Hoofdstuk 1.

Over Audit Vlaanderen

1.1. De opdracht van Audit Vlaanderen

Audit Vlaanderen heeft als taak het systeem van interne controle van de Vlaamse administratie en van de lokale besturen te evalueren en aanbevelingen hierover te formuleren. Bij deze evaluatie is de focus het beoordelen van:

1. het bereiken van de doelstellingen;
2. het naleven van wetgeving en procedures;
3. de beschikbaarheid van betrouwbare financiële en beheersinformatie;
4. het efficiënt en economisch gebruik van middelen;
5. de bescherming van activa;
6. het voorkomen van fraude.

Audit Vlaanderen kan op eigen initiatief of op vraag van derden ook forensische opdrachten uitvoeren bij de entiteiten waarvoor het bevoegd is. Op vraag van de minister-president of de Vlaamse Regering kunnen ook forensische opdrachten uitgevoerd worden bij een kabinet van een lid van de Vlaamse Regering.

Audit Vlaanderen evalueert dus het interne controlesysteem, maar wat is een intern controlesysteem? Wat wordt eigenlijk met interne controle bedoeld?

Wat is interne controle?

Interne controle is in feite een synoniem voor “beheersing”. Het gaat hier niet over het controleren/inspecteren van een organisatie, maar over het beheersen ervan. Beheersen betekent: in de hand hebben en er de nodige sturing en opvolging aan geven. Met een goede organisatiebeheersing kan een organisatie de juiste dingen doen en die dingen ook juist doen.

Wat betekent interne controle of organisatiebeheersing dan voor een organisatie? Om interne controle of organisatiebeheersing concreet te maken voor het werkveld, ontwikkelde Audit Vlaanderen de Leidraad Organisatiebeheersing.

De taakstelling van Audit Vlaanderen is terug te vinden in artikel 5 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 18 oktober 2013 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap “Audit Vlaanderen” en tot wijziging van diverse besluiten. Dit besluit is ter uitvoering van het decreet van 5 juli 2013 houdende de organisatie van audittaken bij de Vlaamse administratie en de lokale besturen en tot wijziging van diverse decreten, het zogenaamde Auditdecreet.

Wat is de Leidraad Organisatiebeheersing?

De Leidraad Organisatiebeheersing is een instrument dat interne controle op organisatieniveau of organisatiebeheersing concreet maakt. Het is een uitgebreide gids met doelstellingen rond organisatiebeheersing, risico's en mogelijke beheersmaatregelen die ondersteuning kan bieden bij de uitbouw van interne controle/organisatiebeheersing.

De Leidraad kan gebruikt worden als een zelfevaluatie-instrument waarmee organisaties kunnen onderzoeken waar ze staan op het vlak van organisatiebeheersing. Op die manier is het een kader om te werken aan organisatiebeheersing. Een zelfevaluatie organisatiebeheersing kan ook een instrument zijn om aan het politieke niveau te rapporteren over het niveau van interne controle.

Voor Audit Vlaanderen is de Leidraad het referentiekader voor de uitvoering van organisatie-audits.

Er is een Leidraad Organisatiebeheersing voor de lokale besturen en een Leidraad Organisatiebeheersing voor de Vlaamse administratie.

De auditoren werken bij de uitvoering van de auditopdrachten binnen het referentiekader van het "International Professional Practices Framework", of kortweg "de standaarden van het Instituut van Interne Auditoren", het auditcharter en de gedragscode van Audit Vlaanderen. Centrale principes in deze gedragscode zijn: onafhankelijkheid, objectiviteit, bekwaamheid en partner van de organisatie.

Audit Vlaanderen voert diverse soorten audits uit: organisatie-audits, thema-audits, procesaudits, detectie-audits en forensische audits.

Wat zijn organisatie-audits?

Bij organisatie-audits wordt nagegaan of een organisatie over de nodige sturings- en beheersinstrumenten beschikt om goed te functioneren. Vooral de managementprocessen en de ondersteunende processen komen aan bod. Ze creëren immers de voorwaarden om de kernprocessen goed te kunnen uitvoeren. De Leidraad Organisatiebeheersing is voor de auditoren het referentiekader voor organisatie-audits.

Wat zijn thema-audits?

Bij een thema-audit wordt een specifiek thema binnen een organisatie onderzocht. Het kan gaan om een thema gelinkt aan een kernproces (zoals de werking van de jeugddienst) of aan een van de management- of ondersteunende processen (bijvoorbeeld de aanwerving van medewerkers). Datzelfde thema wordt min of meer gelijktijdig in meerdere organisaties onderzocht. Op basis van deze audits maakt Audit Vlaanderen een individueel auditrapport voor elke geauditteerde organisatie en een globaal rapport met aandachtspunten en aanbevelingen die voor alle entiteiten uit het audituniversum en voor de beleidsmakers relevant kunnen zijn.

Wat zijn procesaudits?

Bij een procesaudit worden de risico's van een proces geïdentificeerd en wordt nagegaan in welke mate de bestaande beheersmaatregelen deze risico's voldoende afdekken.

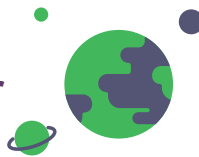
Wat zijn detectie-audits?

Bij een detectie-audit analyseert Audit Vlaanderen op basis van een aantal risicofactoren grote hoeveelheden gegevens aan de hand van monitoringmechanismen. Het is de bedoeling ongebruikelijke, afwijkende of merkwuurde patronen aan de oppervlakte te brengen. Vervolgens wordt nagegaan of deze patronen verklaarbaar, dan wel symptomatisch zijn voor mogelijke fouten en/of onregelmatigheden binnen het onderzochte proces. Een detectie-audit kan leiden tot een procesaudit of een forensische audit.

Wat zijn forensische audits?

Een forensische audit is het geheel van auditactiviteiten bestaande uit het verzamelen, controleren, bewerken, analyseren van en rapporteren over gegevens, met het oog op waarheidsbevinding en/of bewijsvoering. Een forensische audit dient uitgevoerd te worden binnen een geïkt referentiekader op het terrein van juridisch/financiële geschillen en/of onregelmatigheden (waaronder fraude).

1.2. Het auditcharter

Audit Vlaanderen werkt volgens de normen van het Instituut van Interne Auditoren (IIA). Het IIA is een wereldwijde organisatie met als doel het professionalisme van audit te ontwikkelen, met het oog op voortdurende kwaliteitsverbetering van het auditberoep. Het IIA stelt dat auditororganisaties aan een aantal normen moeten voldoen. Eén daarvan is de beschikbaarheid van een auditcharter¹.

In het auditcharter staan:

- de missie van Audit Vlaanderen, met een uitgebreide toelichting;
- het werkterrein of audituniversum²;
- de taakstelling³;
- de autoriteit voor toegang tot alle informatie en documenten en tot alle gebouwen; de autoriteit voor vraag om inlichtingen aan ieder personeelslid;
- de rapporteringslijnen van audits;
- de relatie van Audit Vlaanderen met andere controleorganen⁴.

Het auditcharter is terug te vinden op:
<http://www.auditvlaanderen.be/charter>.

Zoals onder vorig punt toegelicht voert Audit Vlaanderen verschillende soorten audits uit bij de lokale besturen en bij de Vlaamse administratie. Hierbij wordt steeds voor ogen gehouden dat Audit Vlaanderen een partner wil zijn. Het is de bedoeling van Audit Vlaanderen dat de lokale besturen en de Vlaamse administratie hun interne controle of organisatiebeheersing steeds beter uitbouwen. Audit Vlaanderen wil een partner zijn door enerzijds audits uit te voeren en aanbevelingen te formuleren en anderzijds door te investeren in communicatie met en sensibilisering van het management en de beleidsmakers op het vlak van organisatiebeheersing. Deze kernboodschap zit vervat in de missie.

Audit Vlaanderen heeft als missie

- een onafhankelijke, objectieve en bekwame partner van de lokale besturen en de Vlaamse administratie te zijn;
- bij de beheersing van de financiële, wettelijke en organisatorische risico's;
- om een toegevoegde waarde te creëren bij de uitbouw van een efficiënte, effectieve, integere en kwaliteitsvolle organisatie.

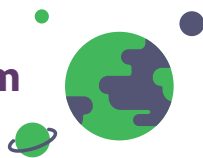
¹ Artikel 7 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 18 oktober 2013 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap "Audit Vlaanderen" en tot wijziging van diverse besluiten, vereist eveneens dat er een auditcharter wordt opgesteld.

² Meer informatie hierover is terug te vinden in hoofdstuk 2 Audituniversum.

³ Zoals weergegeven in 1.1. De taakstelling van Audit Vlaanderen.

⁴ Meer informatie hierover is terug te vinden in hoofdstuk 5 Single Audit.

1.3. Het audituniversum

Audit Vlaanderen kan audits uitvoeren

- **bij de lokale besturen:**

- de gemeenten;
- de autonome gemeentebedrijven;
- de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;
- de OCMW-verenigingen titel VIII, hoofdstuk I, van het OCMW-decreet, met uitzondering van de ziekenhuisverenigingen;
- de provincies;
- de autonome provinciebedrijven.

- **bij de Vlaamse administratie:**

- de departementen van de Vlaamse administratie;
- de intern verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse administratie;
- de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse administratie;
- de eigen vermogens met rechtspersoonlijkheid die verbonden zijn aan hogervermelde entiteiten;
- de Vlaamse openbare instellingen van categorie A, zoals bedoeld in de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut;
- daarnaast maakt ook de VRT deel uit van het werkterrein van Audit Vlaanderen ingevolge een specifieke bepaling in het decreet betreffende radio-omroep en televisie van 27 maart 2009;
- Audit Vlaanderen kan ook op vraag van de Vlaamse Regering of van de minister-president forensische audits uitvoeren bij de kabinetten van de leden van de Vlaamse Regering.

Bij de lokale besturen is Audit Vlaanderen bevoegd voor ongeveer 840 entiteiten. De lokale besturen omvatten 308 gemeentebesturen en 308 OCMW-besturen. Een belangrijk deel van wat de gemeenten (respectievelijk OCMW-besturen) doen is gelijkaardig over de besturen heen, maar er bestaan ten gevolge van lokale beleidskeuzes en omgevingsfactoren ook grote verschillen tussen de besturen onderling. In vergelijking met de entiteiten binnen de Vlaamse administratie zijn dit – op de grootsteden na – doorgaans kleinere organisaties.

Daarnaast zijn er bij de lokale besturen ook een 200-tal autonome organisaties, die opgericht werden door een gemeente, een of meer OCMW-besturen of een provincie en die specifieke opdrachten hebben.

De vijf provincies maken deel uit van de lokale besturen. Het takenpakket van de provincies kan verschillen.

Bij de Vlaamse administratie is Audit Vlaanderen bevoegd voor iets minder dan 70 entiteiten, verdeeld over 11 beleidsdomeinen. Ook al zijn de 11 beleidsdomeinen thematisch gegroepeerd, toch zijn alle entiteiten zeer divers wat hun inhoudelijke opdrachten en bevoegdheden betreft. De Vlaamse administratie bestaat dus uit een relatief beperkt aantal entiteiten, maar elke entiteit heeft een takenpakket dat sterk verschilt van dat van alle andere entiteiten. Voor Audit Vlaanderen betekent dit dat er continu geïnvesteerd moet worden om de kennis over de werking van deze entiteiten op peil te houden.

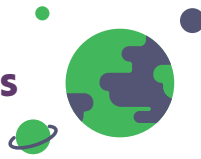
Het heterogene landschap van de Vlaamse administratie is bovendien in grote verandering. Niet alleen de gevolgen van de zesde staats hervorming zullen een grote impact hebben op het functioneren van de Vlaamse administratie, ook onder andere de interne herstructu-

rering (fusies e.d.) en een wijziging van het beleids- en beheersinstrumentarium hebben organisatorische uitdagingen tot gevolg. Zo evolueert de Vlaamse administratie van 13 naar 11 beleidsdomeinen.

De impact van het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2014-2019 op het audituniversum van Audit Vlaanderen is uiteraard nog niet volledig in te schatten, maar zal een evolutief gegeven zijn. Op dit ogenblik telt het 'audituniversum lokale besturen' een 840-tal entiteiten en het 'audituniversum Vlaamse administratie' ongeveer 70 entiteiten. Audit Vlaanderen staat dus in voor de uitvoering van audits bij meer dan 900 entiteiten.

Gelet op de uitgestrektheid en diversiteit van het audituniversum, streeft Audit Vlaanderen ernaar om, met respect voor de toegewezen middelen, de inzet van de beschikbare capaciteit af te stemmen op de grootste risico's. Hierdoor kan de effectiviteit van de auditwerkzaamheden maximaal benut worden. In de eerste plaats vereist dit duidelijke strategische keuzes, die in het ondernemingsplan voor de periode 2015-2019 door beide auditcomités vastgelegd werden.

1.4. De auditcomités

Audit Vlaanderen wordt aangestuurd door twee auditcomités: een auditcomité van de lokale besturen en een auditcomité van de Vlaamse administratie.

Het Auditdecreet van 5 juli 2013 (artikel 19, tweede lid) bepaalt dat de auditcomités instaan voor de aansturing en opvolging van, en de controle en het toezicht op Audit Vlaanderen. Wat dit concreet betekent, is terug te vinden in het besluit van de Vlaamse Regering van 18 oktober 2013:

- de auditcomités staan in voor de onafhankelijkheid van het agentschap Audit Vlaanderen;
- de aansturing en de opvolging van, en het toezicht op het agentschap Audit Vlaanderen, gebeuren via het jaarlijks ondernemingsplan;
- de auditcomités kunnen adviserend optreden naar de Vlaamse Regering;
- de auditcomités stellen jaarlijks een publiek toegankelijk verslag op van hun activiteiten;
- de notulen van de vergaderingen van de auditcomités worden toegezonden aan de Vlaamse Regering.

De onafhankelijkheid van Audit Vlaanderen

Het auditcomité van de lokale besturen bestaat uit vier onafhankelijke deskundigen, twee leden voorgedragen door de VVSG⁵, een lid voorgedragen door de VVP⁶ en een vertegenwoordiger van de Vlaamse minister bevoegd voor binnenlands bestuur, die de vergaderingen als waarnemer bijwoont. Alle leden worden aangeduid door de Vlaamse Regering. De voordracht van de onafhankelijke leden gebeurt door het auditcomité. Meer informatie over het auditcomité van de lokale besturen is terug te vinden in hoofdstuk 6.

Het auditcomité van de Vlaamse administratie bestaat uit vier onafhankelijke deskundigen en drie vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering. Ook alle leden van dit auditcomité worden aangeduid door de Vlaamse Regering. De voordracht van de onafhankelijke leden gebeurt door het auditcomité. In hoofdstuk 7 wordt dieper ingegaan op het auditcomité van de Vlaamse administratie.

De aansturing en opvolging van Audit Vlaanderen

De auditcomités zorgen voor de aansturing van Audit Vlaanderen onder meer door de ontwikkeling van een langetermijnvisie met strategische keuzes.

De strategische keuzes van Audit Vlaanderen zijn terug te vinden in het ondernemingsplan 2015-2019. Jaarlijks is er een operationalisering van deze keuzes in een auditplan en de concretisering van het ondernemingsplan.

Advies aan de Vlaamse Regering via het jaarlijks overleg met de kernministers

Elk jaar in de maand januari of februari vindt er een overleg tussen een afvaardiging van de auditcomités en de kernministers plaats. De kernministers van de huidige Vlaamse Regering zijn: minister-president Geert Bourgeois en de viceminister-presidenten, Hilde Crevits, Annemie Turtelboom en Liesbeth Homans. Tijdens dit overleg worden de belangrijkste realisaties van voorgaand jaar toegelicht. Bijzondere aandacht gaat naar de bespreking en opvolging van de aanbevelingen uit de globale rapporten van de thema-audits. Ook de auditstrategie van Audit Vlaanderen en de auditplanning van het nieuwe jaar komen aan bod. Met dit overleg wordt de betrokkenheid van het politieke niveau bij de strategie van Audit Vlaanderen en de opgeleverde resultaten versterkt, zonder de onafhankelijkheid van het agentschap in het gedrang te brengen.

⁵ Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

⁶ Vereniging van de Vlaamse Provincies

Hoofdstuk 2.

Audit Vlaanderen en de lokale besturen

2.1. Auditopdrachten

Type audit	Afgewerkt in 2014	Status realisatiegraad planning audits bij de lokale besturen in 2015					
		Afgewerkt in 2015	Voorbereiding	Terreinwerk	Rapportering	Totaal	Uitgesteld
Organisatie-audits	15	26	2	0	6	34	0
• Thema-audits							
– Gemeentelijke bel...	0	20	0	0	0	20	0
– Aankoop- & contractbeheer	0	0	1	1	3	5	0
Detectie-audits	2	14	0	2	3	19	2
Forensische audits	2	4	0	1	0	5	0
Totaal	19	64	3	4	12	83	2

In 2015 nam het aantal audits in de lokale besturen gestaag toe. In 2014 werden 19 audits afgewerkt. In 2015 was dit 64. De auditplanning kwam stapsgewijs tot stand, in samenspraak met het auditcomité (zie 1.4 en hoofdstuk 6).

Er werd in 34 organisatie-audits geïnvesteerd. 26 rapporten van organisatie-audits werden afgewerkt. 20 rapporten over de thema-audit gemeentelijke belastingen en retributies zijn gefinaliseerd.

In 2015 werd de thema-audit “Aankoop- en contractbeheer – Leveringen en diensten” voorbereid die bij 20 gemeentebesturen in de loop van 2016 zal worden uitgevoerd. Deze thema-audit werd in 2015 opgestart in vijf lokale besturen.

Er werd gewerkt aan 19 detectie-audits en aan vijf forensische audits.

De volgende paragrafen van dit hoofdstuk bevatten inhoudelijk meer informatie over deze audits.

2.1.1. Organisatie-audits

In 2015 werden 26 rapporten van organisatie-audits afgewerkt. Over de eerste reeks organisatie-audits die tussen begin 2014 en het najaar 2015 werden uitgevoerd in 54 lokale entiteiten werd een globaal rapport opgemaakt, waarover meer in 2.2.3.

In 2015 vonden de organisatie-audits voornamelijk plaats in lokale besturen die in 2011 of 2012 zijn ingestapt in de nieuwe beleids- en beheerscyclus (BBC)⁷. Waar mogelijk werden de audits uitgevoerd zowel in gemeente als

OCMW. De logica daarachter is eenvoudig: een verregaande samenwerking tussen gemeente en OCMW steunt idealiter op een doorlichting van beide organisaties, waarna het beste van twee werelden behouden blijft. Een audit kan hiertoe bijdragen.

2.1.2. Thema-audits

In 2015 maakte het auditcomité van de lokale besturen de strategische keuze om meer thema-audits uit te voeren. Het is dan ook logisch dat in 2015 het aantal thema-audits al flink toenam. In 2015 werden 20 audits over de gemeentelijke belastingen en retributies uitgevoerd en werden 5 thema-audits rond aankoop- en contractbeheer gestart.

Gezien het toenemend belang van thema-audits, wil Audit Vlaanderen hier op een zo optimaal mogelijke wijze op inzetten. Audit Vlaanderen creëerde daarom een stuurgroep rond de thema-audits om hierover in dialoog te gaan met verschillende belanghebbenden: VVSG⁸, VVP⁹, ECG¹⁰, VVOS¹¹, Vlofin¹², ABB¹³ en een vertegenwoordiger van de minister van Binnenlands Bestuur.

⁷ De BBC is geleidelijk ingevoerd in de Vlaamse lokale besturen vanaf 1/1/2011 en algemeen van toepassing sinds 1/1/2014.

⁸ Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

⁹ Vereniging van de Vlaamse Provincies

¹⁰ Expertisecentrum voor Gemeentesecretarissen

¹¹ Vereniging van de Vlaamse OCMW-secretarissen

¹² Vlaamse Lokale Financieel Beheerders

¹³ Agentschap Binnenlands Bestuur

De thema-audit gemeentelijke belastingen en retributies

Na de voorbereiding in de tweede helft van 2014 werd de thema-audit gemeentelijke belastingen en retributies in 2015 afgerond in 20 gemeenten. Het doel van de thema-audit was te onderzoeken in welke mate een gemeentebestuur over de nodige beheersmaatregelen beschikt om de gemeentelijke belastingen en retributies op een efficiënte en integere manier correct en volledig te innen, zodanig dat het risico op verlies aan inkomsten wordt beperkt en een gelijke behandeling van belastingplichtigen wordt gegarandeerd.

Om een dergelijk breed thema hanteerbaar te maken, werden enkele concrete processen geselecteerd. Bij deze selectie lag de focus op belastingen waarop een bestuur zelf vat heeft én die een zeker risico kunnen inhouden voor de betrokken besturen. Het materiële belang en de frequentie van de processen werden in rekening genomen.

Op basis hiervan is de thema-audit toegespitst op een aantal eigen gemeentelijke belastingen en retributies:

- de belasting op drijfkracht, tweede verblijven, leegstand en onbebouwde percelen (activeringsheffing);
- de afgifte van administratieve documenten, de verkoop van huisvuilzakken en de verhuur van onroerende goederen (zalen/lokalen).

In de tweede helft van 2015 werd het globale rapport voorbereid, met daarin een aantal structurele bevindingen en aanbevelingen over dit thema. Het globale rapport werd op 18 februari 2016 gepubliceerd.

De thema-audits aankoop- en contractbeheer

In het eerste kwartaal van 2015 werd de thema-audit aankoop- en contractbeheer voorbereid. Om een voldoende ruim beeld over het aankoop- en contractbeheer bij lokale besturen te krijgen, stuurde Audit Vlaanderen een vragenlijst naar 100 lokale besturen (gemeente-, OCMW- en provinciebesturen). De vragenlijst peilde naar de wijze waarop lokale besturen hun aankoopproces en de daaruit volgende contracten organiseren en beheren. Ook werd nagegaan hoe goed lokale besturen zichzelf inschatten op het vlak van aankoop- en contractbeheer.

86 lokale besturen vulden de vragenlijst in. Elk van hen kreeg een verslag waarin het zijn individuele resultaten kon vergelijken met het gemiddelde antwoord. De

algemene resultaten van de bevraging zullen worden opgenomen in een globaal rapport over de thema-audits rond aankoop- en contractbeheer dat eind 2016 zal verschijnen.

Vermits er in aankoop- en contractbeheer twee subthema's terug te vinden zijn, namelijk "leveringen en diensten" en "werken" werd beslist om de thema-audit op te splitsen: de thema-audit Aankoop- en Contractbeheer van Leveringen en Diensten enerzijds en de thema-audit Aankoop en Opvolging van Werken anderzijds.

In 2015 werden de eerste 3 pilootaudits voor de thema-audit Aankoop- en Contractbeheer van Leveringen en Diensten uitgevoerd en de eerste pilootaudit voor de thema-audit Aankoop en Opvolging van Werken.

2.1.3. Detectie-audits bij OCMW-besturen

In 2014 onderzocht Audit Vlaanderen de wijze waarop een ernstig fraudegeval zich bij een bepaald OCMW heeft kunnen voordoen. Hieruit bleek dat diverse oorzaken aan de basis lagen van het specifieke fraudegeval. De belangrijkste oorzaak was evenwel dat de mogelijkheden tot functiescheiding en de functionaliteit "begunstigdenbeheer" in de gehanteerde financiële softwaretoepassing niet benut werden, hoewel ze wel degelijk beschikbaar waren. Uit verder onderzoek (o.a. gesprekken met verschillende softwareleveranciers) kwam naar voor dat het risico om op een gelijkaardige wijze te frauderen bij andere OCMW-besturen, in mindere of meerdere mate, ook inherent aanwezig is.

Om alle OCMW-besturen attent te maken op het risico van een mogelijk ontoereikende set-up van hun softwarepakketten, heeft Audit Vlaanderen alle OCMW-secretarissen hiervan via mail op de hoogte gesteld. In deze mail werd de gehanteerde fraudemethodiek uitgelegd en werd toegelicht waarom dit risico ook bij andere OCMW-besturen inherent aanwezig is.

Audit Vlaanderen besliste om aansluitend detectie-audits uit te voeren bij 21 verschillende OCMW-besturen, verspreid over Vlaanderen. 19 van deze detectie-audits werden in 2015 uitgevoerd. 2 werden uitgesteld en in januari 2016 opgestart.

Over de bevindingen uit deze 21 detectie-audits werd op 15 maart 2016 een globaal rapport gepubliceerd.

2.1.4. Forensische audits

Wanneer er ernstige indicaties van mogelijke onregelmatigheden zijn, kan Audit Vlaanderen een forensische audit uitvoeren. Dit kan als gevolg van een melding of op eigen initiatief. Wanneer een forensische audit (vermoedens van) strafrechtelijke inbreuken aan het licht brengt, wordt ook een exemplaar van het betrokken auditrapport bezorgd aan de Centrale Dienst voor de Bestrijding van de Corruptie (CDBC) of het parket.

In 2015 werden door Audit Vlaanderen vijf forensische audits in lokale besturen opgestart, waarvan er vier in 2015 werden opgeleverd. Audit Vlaanderen ontving in 2015 19 meldingen van mogelijke onregelmatigheden:

- aan vijf meldingen werd geen verder gevolg gegeven, omdat er onvoldoende concrete aanknopingspunten waren om de opstart van een forensische audit te rechtvaardigen of omdat er reeds een onderzoek door een bevoegde instantie plaats vond;
- voor vier meldingen werd na vooronderzoek beslist om 5 forensische audits op te starten¹⁴;
- op basis van twee meldingen zal in 2016 ten minste één forensische audit opgestart worden;
- twee meldingen werden doorgegeven aan het Agentschap Binnenlands Bestuur, wegens ernstige rechtsschendingen;
- de informatie uit vier meldingen werd meegenomen of zal meegenomen worden in de uitvoering van geplande organisatie-audits;
- n.a.v. twee meldingen werd een advies aan het betrokken lokaal bestuur bezorgd.

2.1.5. Klantentevredenheid

Na elke audit verstuurt Audit Vlaanderen een klantenbevraging om de eigen werking te evalueren en blijvend in te zetten op de optimalisering daarvan.

Tussen 2 januari 2015 en 31 augustus 2015 vulden 135 medewerkers van 40 lokale besturen de bevraging in. De gemiddelde score op de bevraging bedraagt: 4,14/5.

In 2015 investeerde Audit Vlaanderen in de optimalisatie van de klantenbevraging. Vanaf september 2015 werd met een nieuw instrument gewerkt dat diepgaander en kritischer peilt naar de tevredenheid. De nieuwe bevraging werd door 68 medewerkers van 14 lokale besturen ingevuld. Ze bestaat uit volgende onderdelen:

- het werk van de auditoren;
- de communicatie met de auditoren;
- het auditrapport;
- de tevredenheid over de auditopdracht;
- de tevredenheid over Audit Vlaanderen in het algemeen.

De gemiddelde score voor de tevredenheid over de auditopdracht was: 3,7/5. De gemiddelde score op de vraag of Audit Vlaanderen in het algemeen een goede indruk geeft was 4,07/5.

¹⁴ Op basis van één melding werd zowel bij een gemeentebestuur als bij een OCMW-bestuur een forensische opdracht uitgevoerd.

2.2. Sensibiliseren en ondersteunen

Zoals in de missie is aangegeven, wil Audit Vlaanderen partner zijn van de lokale besturen en een toegevoegde waarde creëren bij de uitbouw van effectieve, efficiënte, kwaliteitsvolle en integere organisaties. Om dit te realiseren zet het agentschap naast het uitvoeren van audits ook in op het informeren en sensibiliseren rond interne controle of organisatiebeheersing. Audit Vlaanderen wil immers de organisatiebeheersing van de lokale besturen versterken door hen aan te zetten om een zelfevaluatie organisatiebeheersing uit te voeren, bijvoorbeeld op basis van de Leidraad Organisatiebeheersing, en te rapporteren over organisatiebeheersing conform de bepalingen in de organieke decreten hieromtrent.

2.2.1. Het eerste jaarverslag van Audit Vlaanderen

Op 18 mei 2015 werd het eerste jaarverslag van Audit Vlaanderen over 2014 gepubliceerd. Het jaarverslag van 2014 werd in 2015 1.450 keer gedownload door 1.363 unieke bezoekers van de website.

2.2.2. Website

De website www.auditvlaanderen.be is een belangrijk kanaal voor het informeren van lokale besturen over organisatiebeheersing, maar ook over de werking van Audit Vlaanderen. Audit Vlaanderen ziet de website als een kenniscentrum waar relevante informatie over organisatiebeheersing en de werking van Audit Vlaanderen beschikbaar worden gesteld.

Via de website worden instrumenten ter beschikking gesteld die de lokale besturen ondersteunen bij het uitvoeren van een zelfevaluatie. Deze instrumenten werden ook in 2015 veel gedownload. De Leidraad Organisatiebeheersing voor lokale besturen wordt minder gedownload dan in 2014, maar toch nog 1.609 keer. Het doelstellingsoverzicht en het stappenplan werden nog meer dan 500 keer gedownload. Audit Vlaanderen ontwikkelde een brochure waarin de organisatie wordt voorgesteld en interne controle/organisatiebeheersing in het kort wordt uitgelegd. Deze brochure werd 807 keer gedownload, terwijl er geen publiciteit over gemaakt werd.

	Aantal unieke bezoekers	Aantal sessies ¹⁵	Aantal bekeken pagina's
2014	8.531	15.005	59.727
2015	13.965	21.857	60.112

Aantal downloads:

	Leidraad organisatiebeheersing LB	Doelstellingenoverzicht	Stappenplan	Brochure
2014	3.742	1.506	1.470	
2015	1.609	551	544	807

¹⁵ Aantal keer dat de website bezocht werd.

2.2.3. Het eerste globale rapport¹⁶ van audits in de lokale besturen

Op 14 december 2015 publiceerde Audit Vlaanderen het eerste globale rapport over audits in de lokale besturen. Dit globale rapport gaat over de organisatie-audits die tussen begin 2014 en eind 2015 werden uitgevoerd bij 24 gemeentebesturen, 20 OCMW-besturen en 10 autonome gemeentebedrijven.

In dit globale rapport komen vijf belangrijke verbeterpunten naar voor:

1. Systematisch werken aan interne controle/organisatiebeheersing kan beter

De laatste jaren nemen steeds meer lokale besturen initiatieven om hun interne controle/organisatiebeheersing te versterken. **Weinig geauditeerde besturen werken echter al op een systematische wijze aan hun interne controle/organisatiebeheersing.** Ze maken bijvoorbeeld geen gebruik van een duidelijk kader en rapporteren niet regelmatig aan het politieke niveau. In beide gevallen gaat het om een verplichting die is opgenomen in het Gemeente-/OCMW-decreet. Slechts in ongeveer 1 op 5 audits stelden we vast dat er wel gerapporteerd werd aan de raad.

Dat er weinig structureel wordt gewerkt rond organisatiebeheersing kan belangrijke gevolgen hebben. Zo kan de raad moeilijk invulling geven aan zijn controlerende functie en kunnen structurele problemen lang aanslepen. Het belang van een goede interne controle/organisatiebeheersing zal in de toekomst nog toenemen, aangezien de Vlaamse Regering de regelgeving voor lokale besturen wil afbouwen.

2. Er is een gebrek aan doelgericht werken en de opvolging ervan

Om effectief te kunnen werken moet een organisatie weten waar ze naartoe wil. Ze heeft duidelijke doelstellingen nodig voor het nieuwe beleid, de weerkerende taken en de interne werking (bv. HRM, ICT, communicatie, enz.). Door duidelijke doelstellingen te formuleren kan een organisatie bepalen hoe ze haar personeel en financiële middelen wil inzetten. Deze principes vinden we ook terug in de beleids- en beheerscyclus (BBC). **Hoewel er zichtbare stappen in de goede richting worden**

gezet, blijkt de toepassing van de principes van de BBC in de praktijk echter niet zo evident. Zo stellen lokale besturen wel al bepaalde doelstellingen voorop, maar dekken deze nog lang niet de volledige werking. Hierdoor is het voor de organisaties vaak moeilijk om hun personeel en financiële middelen voldoende effectief en efficiënt in te zetten in functie van de gemaakte keuzes. Dit soort onvolmaaktheden belemmert bovendien een adequate opvolging van de werking.

3. Er is nog werk aan de aansturing door het managementteam en de evaluatie van de medewerkers

Binnen een organisatie is een goede coördinatie nodig om de vooropgestelde doelstellingen te realiseren. Het managementteam speelt hierin een belangrijke rol. **Nagenoeg alle lokale besturen beschikken over een managementteam, maar de slagkracht ervan verschilt van bestuur tot bestuur.** Dit blijkt onder meer uit de soms beperkte opvolging van de werking van de organisatie door het managementteam.

De evaluatie van de medewerkers gebeurt onvoldoende systematisch. De individuele prestaties van de medewerkers dragen bij tot de realisatie van de doelstellingen. Een degelijke opvolging hiervan is dan ook aangewezen. De secretaris en de financieel beheerder, toch medewerkers met een doorslaggevende rol in de organisatie, worden zelden geëvalueerd. Zonder de nodige feedback over hun prestaties, is het moeilijk voor de medewerkers om hun rol in het bereiken van de doelstellingen naar behoren te kunnen uitvoeren.

4. De aanpak van de samenwerking tussen gemeentebestuur en OCMW-bestuur kan best meer projectmatig

Meer en meer gemeentebesturen en OCMW-besturen werken aan een integratie van beide organisaties. De succesvolle voorbeelden illustreren dat **de fusie van de gemeentelijke en de OCMW-organisatie een werk van lange adem is.** In de meeste geauditeerde besturen bestaat de politieke wil om meer samen te werken, maar ontbreekt er een projectmatige aanpak om dit te realiseren. Een aantal basisvragen worden bij aanvang onvoldoende uitgeklaard: voor welke diensten willen we samenwerken? Tegen wanneer? Wie is verantwoordelijk? Wat zijn de tussenstappen? Enz.

¹⁶ http://www.auditvlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/1506_034_Globaal_rapport_0.pdf

5. De filosofie van de organieke decreten en andere regelgeving is onvoldoende geïmplementeerd

Een rode draad doorheen de organisatie-audits is de soms beperkte naleving van de (organieke) regelgeving. **De kloof tussen de realiteit in de lokale besturen (het “werkelijke land”) en hetgeen de wetgeving voorschrijft (het “wettelijke land”) is groot.** Het is de bedoeling van de regelgeving om lokale besturen instrumenten aan te reiken die kunnen helpen bij de uitbouw van een degelijke organisatie. Een aantal van deze instrumenten ontbreken echter in veel lokale besturen of worden enkel ontwikkeld vanuit een formalistische invalshoek. Voorbeelden hiervan zijn het klachtenreglement, de afsprakennota, de deontologische code en het informatieveiligheidsplan. De les die hieruit kan getrokken worden voor toekomstige regelgeving is: het louter opnemen van zaken in regelgeving is onvoldoende om een duurzame verandering te bewerkstelligen.

2.2.4. Goede praktijken ter inspiratie

Auditoren stellen regelmatig goede werkmethode vast bij lokale besturen. Wanneer de auditoren denken dat deze inspiratie kunnen bieden voor andere organisaties, is bij Audit Vlaanderen een procedure uitgewerkt. Tijdens

het doorlopen van die procedure toetsen meerdere auditoren en het managementteam de werkmethode af. Degene die de procedure doorstaan en goedgekeurd worden, worden goede praktijken genoemd. Mits de leidinggevende van de organisatie waaruit de goede praktijk komt daarvoor toestemming verleent, stelt Audit Vlaanderen deze online ter beschikking voor andere organisaties onder de vorm van een goede praktijkendatabank¹⁷. In 2015 werden de eerste 8 goede praktijken uit organisatie-audits online gezet. De databank wordt begin 2016 uitgebreid met 7 nieuwe uit de organisatie-audits en 13 die tijdens de thema-audit gemeentelijke belastingen en retributies naar voor kwamen.

2.2.5. Nieuwsbrieven

Audit Vlaanderen vindt het belangrijk dat de lokale besturen grondig geïnformeerd worden over zijn werking, de audits en organisatiebeheersing. Om hier op een systematische manier over te communiceren werd in 2014 een nieuwsbrief ontwikkeld. In 2015 groeide het aantal inschrijvingen voor deze nieuwsbrief gestaag. Het is de bedoeling dat de secretarissen van gemeentebesturen en OCMW-besturen, de griffiers van de provincies en de stafmedewerkers, die rond organisatiebeheersing werken, deze nieuwsbrief ontvangen.

Aantal inschrijvingen nieuwsbrief LB	2014	2015	Totaal eind 2015
Medewerkers van gemeentebesturen	352	129	481
Medewerkers van OCMW's	195	82	277
Medewerkers van provincies	12	16	28
Anderen (consultants, ABB, ...)	109	84	193
Totaal	668	311	979

2.2.6. Begeleidingstrajecten zelf-evaluatie van de bestuursscholen

Heel wat lokale besturen werken graag samen met andere besturen voor het uitvoeren van een zelfevaluatie organisatiebeheersing. Audit Vlaanderen adviseerde de provinciale bestuursscholen om begeleidingstrajecten uit te werken, waarbij verschillende besturen tijdens dit proces van elkaar kunnen leren.

In 2015 werden in vier bestuursscholen (West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen, Antwerpen en Vlaams-Brabant) initiatieven opgestart waarbij zes à acht lokale besturen samen een traject doorliepen om een zelfevaluatie uit te voeren. Audit Vlaanderen coachte de lesgevers van deze trajecten en verzorgde de algemene inleiding bij de bestuursscholen die dit vroegen.

In 2014 en 2015 namen 99 besturen deel aan een begeleidingstraject van een bestuursschool om een zelfevaluatie uit te voeren. 56 besturen participeerden in 2015 aan een begeleidingstraject.

2.2.7. Toelichtingen

In 2015 gaf Audit Vlaanderen 15 toelichtingen voor de lokale besturen waar 353 medewerkers van 190 besturen aan deelnamen. De presentaties die voor sommige begeleidingstrajecten van bestuursscholen werden gegeven, werden in deze toelichtingen opgenomen.

¹⁷ <https://www.bestuurszaken.be/goede-praktijken-leidraad-organisatiebeheersing->

Hoofdstuk 3.
Audit Vlaanderen en
de Vlaamse administratie

3.1. Auditopdrachten

Type audit	Status realisatiegraad planning audits bij de Vlaamse administratie in 2015						
	Afgewerkt in 2014	Afgewerkt in 2015	Voorbereiding	Terreinwerk	Rapportering	Totaal	Uitgesteld
Procesaudits	2	8	0	0	0	8	1
Thema-audit projectmanagement	-	3	0	0	4	7	0
Thema-audit informatiebeveiliging	5	1	0	0	0	1	0
Organisatie-audits	2	1	0	0	0	1	0
Steekproefsgewijze controle van de maturiteit	12	1	0	0	0	1	0
Detectie-audits	8	0	0	0	1	1	0
Forensische audits	4	3	0	1	1	5	0
Adhoc audits	0	0	1	2	0	3	0
Totaal	33	17	1	3	6	27	1

In 2015 werd het rapport van 17 audits volledig afgewerkt. Dit is minder dan in 2014. Een eerste verklaring hiervoor is te vinden in de bewuste keuze die de auditcomités gemaakt hebben i.v.m. de aanwending van de beschikbare auditcapaciteit van Audit Vlaanderen.

Het auditcomité van de Vlaamse administratie ging er in 2014 immers mee akkoord dat een aanzienlijk deel van de capaciteit van de Vlaamse administratie zou ingezet worden voor de opstart van de audit bij de lokale besturen en de opleiding van de nieuw aangevonden auditoren door de meer ervaren auditoren van de Vlaamse administratie. Dit heeft in 2014 en 2015 zijn weerslag gehad op het aantal uitgevoerde audits bij de Vlaamse administratie.

In 2014 werden nog een aanzienlijk aantal auditrapporten afgewerkt van auditopdrachten die in 2013 waren opgestart. Dit waren audits die werden opgestart vóór

de bevoegdheidsuitbreiding naar de lokale besturen. Dit fenomeen deed zich in mindere mate voor bij de overgang van 2014 naar 2015.

Een andere verklaring voor het lager aantal audits is dat 6 audits in de rapporteringsfase waren. Het is natuurlijk ook zo dat de investering in procesaudits meer tijd in beslag neemt ten opzichte van audits waarbij bijvoorbeeld een steekproefsgewijze controle van de maturiteit wordt gedaan.

De volgende paragrafen van dit hoofdstuk bevatten inhoudelijk meer informatie over deze audits.

3.1.1. Thema-audits

In 2015 voerde Audit Vlaanderen een thema-audit uit rond projectmanagement. Met deze thema-audit wil Audit Vlaanderen de projectwerking binnen de Vlaamse Administratie optimaliseren en professionaliseren.

Een controleprogramma¹⁸ werd uitgewerkt gebaseerd in grote lijnen op de projectmanagementmethodologie Prince2, zonder deze methode weliswaar als standaard voor de aanpak van projecten binnen de Vlaamse Administratie naar voren te schuiven. Concreet werd het controleprogramma opgebouwd rond de volgende 8 essentiële bouwstenen van projectmanagement:

¹⁸ Een controleprogramma is een instrument dat interne controle concreet maakt. Het is een uitgebreide gids met controledoelstellingen, risico's en beheersmaatregelen die ondersteuning kan bieden om de interne controle verder uit te bouwen. Voor Audit Vlaanderen is een controleprogramma een instrument op basis waarvan audits worden uitgevoerd.

Deze thema-audit werd toegepast bij de volgende 7, veelal entiteitsoverschrijdende projecten:

- Project versnellen Investeringsprojecten
- Project Modern HR-beleid
- Project Gemeenschappelijk dienstencentrum Boekhoudkantoor en Sociaal Secretariaat
- Project 100 jaar Grote Oorlog
- Project Geïntegreerd Ondernemingsloket
- Project Fusie Agentschap Landbouw en Visserij en Departement Landbouw en Visserij
- Project Integratie Vlimpers

Drie opdrachten werden volledig afgewerkt. De globale conclusies van deze thema-audit worden verwacht in het eerste kwartaal van 2016.

3.1.2. Procesaudits

In 2015 werden de volgende procesaudits afgewerkt:

- Departement Onderwijs en Vorming: audit van het proces beleidsvoorbereiding en -evaluatie (planning 2014);
- Departement Mobiliteit en Werken: procesaudit bij het Eigen Vermogen Flanders Hydraulics (planning 2014);
- Audit van het proces rond indicatiestelling bij:
 - Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) (planning 2014);
 - Vlaams agentschap Zorg en Gezondheid (planning 2015);
 - Agentschap Jongerenwelzijn (planning 2015);
- Vlaamse Openbare Afvalstoffen-maatschappij (OVAM): audit van het proces bodemtesten (planning 2015);
- Sport Vlaanderen: audit van de toekenning van basissubsidies aan de sportfederaties (planning 2015);

- Departement internationaal Vlaanderen: audit van het proces betreffende de controle op de in-, uit-, doorvoer en overbrenging van strategische goederen (planning 2015).

De volgende procesaudits zaten eind 2015 in de rapporteringsfase en worden begin 2016 afgewerkt:

- SYNTRA Vlaanderen: audit van het proces m.b.t. de financiering van de ondernemerschapstrajecten;
- Agentschap Wegen en Verkeer: audit van het proces betreffende de eerstelijnsbehandeling van defecten aan elektrische, elektromechanische en telematica-uitrustingen;
- Vlaams Energieagentschap (VEA): audit van het proces Onrendabele Toppen;
- Kind en Gezin: audit van de toekenning van vergunningen en subsidies (basissubsidies en subsidies voor inkomenstarief) aan de opvanglocaties voor baby's en peuters.

Eén opdracht bij het Agentschap Binnenlands Bestuur werd uitgesteld en wordt hernomen in de planning 2016.

3.1.3. Organisatie-audits

Naar aanleiding van de verschillende fusieoperaties, de gevolgen van de zesde staatshervorming en een wijziging van het beleids- en beheersinstrumentarium veranderde het audituniversum binnen de Vlaamse administratie grondig in 2015. Omwille van deze redenen schortte Audit Vlaanderen, in overleg met haar audit-comité, de uitvoering van organisatie-audits in 2015 tijdelijk op.

Audit Vlaanderen voerde in 2015 dan ook geen organisatie-audits of steekproefgewijze controles rond organisatiebeheersing uit, uitgezonderd een organisatie-audit bij de Plantentuin Meise (nieuw agentschap in het audituniversum) en een steekproefsgewijze controle rond organisatiebeheersing bij het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen.

3.1.4. Detectie-audits

Elk jaar opnieuw bepaalt Audit Vlaanderen de focus voor een detectieopdracht bij de Vlaamse administratie. In functie hiervan worden telkens enkele entiteiten geselecteerd waarin deze audits zullen worden uitgevoerd.

Er zijn twee criteria voor het bepalen van de keuze van een detectie-opdracht: allereerst moet het een kwetsbaar proces betreffen. Daarnaast moeten de onderliggende databases voldoende data bevatten om detectie mogelijk te maken.

De in 2013 en 2014 uitgevoerde detectie-audits "Betaalingsgegevens m.b.t. mogelijke belangenvermenging bij uitbesteding" hadden tot doel na te gaan of er zich bij entiteiten van de Vlaamse administratie mogelijk situaties van belangenvermenging bij overheidsopdrachten hebben voorgedaan. Op basis van gegevens uit het boekhoudpakket Orafin en het personeelssysteem Vlippers werden leveranciersgegevens vergeleken met personeelsgegevens. Voor de onderzochte dossiers werd concreet de conformiteit nagegaan met relevante bepalingen van de wetgeving overheidsopdrachten, van het Vlaams Personeelsstatuut en van de deontologische code van de Vlaamse overheid en/of omzendbrieven met deontologische bepalingen.

De detectieaudit voor 2015 en 2016 werkte aansluitend op de ingeboekte leveranciersgegevens in het betalingsproces binnen de Vlaamse administratie. In het kader van deze audit werden op basis van de datamingoefening op de betalingsgegevens een aantal entiteiten geselecteerd waar mogelijk overheidsopdrachten zouden kunnen zijn gesplitst om onder het drempelbedrag te kunnen blijven van bepaalde aanbestedingsprocedures of waar bij de toewijzing van opdrachten de mededinging onvoldoende zou hebben gespeeld. In 2015 werd een pilootopdracht opgestart bij 1 entiteit. De verdere uitrol zal gebeuren in 2016.

3.1.5. Forensische audits

In 2015 werden twee auditrapporten opgeleverd van forensische audits die in 2014 werden opgestart. In 2015 werden drie forensische audits begonnen, waarvan er 1 auditrapport werd opgeleverd in 2015.

In 2015 ontving Audit Vlaanderen 26 meldingen van mogelijke onregelmatigheden:

- voor twee meldingen werd na vooronderzoek een forensische audit uitgevoerd (een derde forensische audit werd opgestart na vaststellingen tijdens de uitvoering van een procesaudit);
- voor twee meldingen was het vooronderzoek eind 2015 nog niet beëindigd;
- één melding werd geïntegreerd in een opgestarte ad-hocaudit;
- aan veertien meldingen werd geen verder gevolg gegeven (van acht klachten werden tijdens het vooronderzoek geen bewijzen van onregelmatigheden gevonden; vier meldingen waren niet onderzoekbaar wegens te weinig aanknopingspunten; bij twee meldingen was reeds een gerechtelijke procedure opgestart of afgesloten);
- bij drie meldingen werd overgegaan tot advisering van de betrokken entiteit;
- één melding werd weerhouden als mogelijke procesaudit in de nabije toekomst;
- drie meldingen werden, na advies van Audit Vlaanderen, door de entiteit zelf onderzocht.

3.1.6. Klantentevredenheid

Ook bij de Vlaamse administratie wordt er na elke audit gepeild naar de mening van de geauditeerde. Bij de Vlaamse administratie is het de gewoonte dat de leidend ambtenaren de klantenbevraging voor de volledige entiteit invullen. Het aantal antwoorden per entiteit is dus beperkt.

Tussen 2 januari 2015 tot en met 31 augustus 2015 vulden 18 medewerkers van 7 geauditeerde Vlaamse entiteiten de bevraging in. De gemiddelde score op de bevraging bedraagt: 5,01/6.

Ook de klantenbevraging over de audits bij de Vlaamse administratie werd in 2015 geoptimaliseerd (zie ook 2.1.5). Vanaf september 2015 werd met een nieuw instrument gewerkt dat diepgaander en kritischer peilt naar de tevredenheid.

De nieuwe bevraging die vanaf 1 september 2015 werd gehanteerd, werd door 6 medewerkers van 5 geauditeerde Vlaamse entiteiten ingevuld.

De gemiddelde score voor de algemene tevredenheid over de auditopdracht was: 3,5/5. De gemiddelde score op de vraag of Audit Vlaanderen in het algemeen een goede indruk geeft, was 3,83/5.

3.2. Opvolging van de aanbevelingen

3.2.1. Opvolging van de aanbevelingen uit de thema-audits

De afgelopen jaren werden bij de Vlaamse administratie volgende thema-audits uitgevoerd:

- 2008 - Bedrijfscontinuïteitsmanagement
- 2009 - Management ondersteunende functies
- 2010 - ICT netwerkinfrastructuur
- 2011 - Debiteurenbeheer
- 2013 - Inspectie/handhaving
- 2013 - ICT contractbewaking
- 2014 - Informatiebeveiliging
- 2015 - Projectmanagement

Naar aanleiding van de thema-audits werden heel wat entiteitsoverschrijdende aanbevelingen geformuleerd. De opvolging van deze aanbevelingen is reeds langer een knelpunt. De oorzaken zijn divers, maar hebben vooral te maken met een onduidelijke verantwoordelijkheid bij de realisatie van deze aanbevelingen, die meestal organisatiebreed en projectmatig moeten aangepakt worden.

Daarom heeft de Vlaamse Regering begin 2015 gevraagd dat het Voorzitterscollege¹⁹ voortaan instaat voor de opvolging van de aanbevelingen m.b.t. deze generiek organisatorische aangelegenheden. Met het Voorzitterscollege sprak Audit Vlaanderen de volgende nieuwe procedure af:

Wanneer het Voorzitterscollege kennis neemt van een nieuw globaal rapport van een thema-audit, duidt het college voor de aangelegenheden, die niet meteen kunnen worden toegewezen, een verantwoordelijke entiteit aan. De verantwoordelijke entiteit maakt vervolgens een plan van aanpak en actieplan op dat wordt voorgelegd aan het Voorzitterscollege voor validering. Het Voorzitterscollege heeft dit in het voorjaar van 2015 concreet opgenomen voor de thema-audit informatiebeveiliging. De verdere opvolging en actualisatie van de status neemt Audit Vlaanderen rechtstreeks op met de verantwoordelijken.

Jaarlijks maakt Audit Vlaanderen tegen eind oktober de algemene stand van zaken op met betrekking tot de opvolging van de aanbevelingen uit de thema-audits. Het Voorzitterscollege bespreekt deze algemene stand van zaken in november, met het oog op generieke monitoring en eventuele bijsturing. De stand van zaken van de opvolging van de aanbevelingen komt vervolgens aan bod in het jaarlijks overleg tussen de kernministers en een afvaardiging van beide auditcomités. Dit overleg vond in 2015 plaats op 3 februari (zie 1.4.). Om de interactie

politiek-administratie te bevorderen, werd in 2015 m.b.t. de aanbevelingen uit de thema-audits tevens een interkabinettenwerkgroep georganiseerd waarop ook de verschillende trekkers, die verantwoordelijk zijn voor de opvolging van de aanbevelingen, werden uitgenodigd.

3.2.2. De beleidsgerichte rapporten en opvolging van de aanbevelingen

Voor 2013 en 2014 bezorgde Audit Vlaanderen aan elke minister een beleidsgericht rapport dat voor de totaliteit van alle departementen en/of agentschappen die onder zijn/haar bevoegdheid ressorteren inzicht gaf in de stand van zaken of de evolutie met betrekking tot:

- de maturiteitsinschatting inzake organisatiebeheersing en de ondernomen acties hierbij;
- de realisatiegraad van de aanbevelingen;
- de uitbouw en de implementatie van een systeem van risicomangement.

De informatie uit deze beleidsgerichte rapporten kon worden meegenomen in de evaluatiecyclus van de topambtenaren.

De lopende fusiebewegingen en de implementatie van de zesde staats hervorming hebben als gevolg dat veel van de huidige maturiteitsinschattingen momenteel – of weldra – niet meer accuraat zijn. Ook het risicomangement is vaak volop in verandering. Omwille van deze redenen schortte Audit Vlaanderen de opmaak van de beleidsgerichte rapporten en de uitvoering van steekproefsgewijze controles rond organisatiebeheersing in 2015 tijdelijk op. Vanaf 2016 zal een nieuw beeld van de maturiteit van organisatiebeheersing voor het audit-universum geleidelijk aan worden opgebouwd.

De opvolging van de aanbevelingen bleef vanzelfsprekend wel lopen. Elke minister ontving eind 2015 de relevante opvolgingsrapporten (per entiteit) die de realisatiegraad weergaven van de aanbevelingen van Audit Vlaanderen met als uiterste streefdatum respectievelijk 31 maart 2015 en 30 september 2015.

¹⁹ Het Voorzitterscollege bestaat uit de voorzitters van het managementcomité van elk beleidsdomein bij de Vlaamse administratie. Het Voorzitterscollege zal de samenwerking tussen administratie en regering verder uitbouwen en dus een brugfunctie vervullen tussen de Vlaamse Regering en het topmanagement van de Vlaamse administratie. Het college zal ook overkoepelend de samenwerking tussen de overheidsdiensten onderling ondersteunen en er mee voor zorgen dat de Vlaamse overheid met één stem spreekt.

Wat houdt de opvolging van de aanbevelingen uit de audits in?

Tweemaal per jaar (31 maart en 30 september) wordt aan de entiteiten van de Vlaamse administratie een overzicht gestuurd van de nog niet gerealiseerde aanbevelingen die de door de entiteit opgegeven streefdatum hebben bereikt. De entiteiten dienen de stand van zaken van de betrokken aanbevelingen aan te geven.

Op basis van een analyse van de ontvangen informatie/motivatie, eventuele aanvullende gesprekken en/of documentstudie maakt Audit Vlaanderen een rapport waarin de gevalideerde status van elke opgevolgde aanbeveling wordt weergegeven.

De in 2015 opgevolgde aanbevelingen werden voor 49% gerealiseerd, tegenover 70% in 2014.

Veel van de in 2015 opgevolgde aanbevelingen waren destijds geformuleerd of bevestigd in het kader van organisatieaudits. Het zijn typisch aanbevelingen op een hoger niveau waarvan de realisatie vaak grondige aanpassingen van de organisatiebeheersing vergt. Dergelijke veranderingen zijn vaak meerjarige trajecten waarvan het verloop doorheen de tijd moeilijker in te schatten is.

Realisatiepercentage van de opgevolgde aanbevelingen van 2015

Totaal opgevolgde aanbevelingen	Gerealiseerde aanbevelingen	Realisatiegraad opgevolgde aanbevelingen eind 2015
200	98	49 %

Het historische realisatiepercentage houdt rekening met het totaal aantal nog relevante aanbevelingen dat Audit Vlaanderen en voorheen IAVA sinds zijn oprichting formuleerde. De globale realisatiegraad van alle tot op 31 december 2015 opgevolgde aanbevelingen bij de Vlaamse administratie bedraagt nu 88%.

Historisch realisatiepercentage

Totaal opgevolgde aanbevelingen	Gerealiseerde aanbevelingen	Realisatiegraad eind 2014	Realisatiegraad eind 2015
1808	1588	89%	88%

3.3. Sensibilisering en ondersteuning

Ook al is er bij de Vlaamse administratie al jarenlang geïnvesteerd in gerichte communicatie over organisatiebeheersing, Audit Vlaanderen blijft inzetten op sensibilisering en ondersteuning om het noodzakelijke inzicht in organisatiebeheersing te versterken.

3.3.1. De beleidsdomeinverantwoordelijken en de ankerpunten interne controle

Bij Audit Vlaanderen worden auditoren toegewezen om belangrijke ontwikkelingen bij de beleidsdomeinen op te volgen, de zogenaamde beleidsdomeinverantwoordelijken.

Deze beleidsdomeinverantwoordelijken staan eveneens in voor de monitoring van de realisatiegraad van de aanbevelingen en de opmaak van het beleidsgerichte rapport van het beleidsdomein waarvoor ze zijn aangeduid (zie 3.2.2). Zij onderhouden hiervoor de nodige contacten met de ankerpunten.

Wie zijn de ankerpunten interne controle?

Bij de Vlaamse administratie is er per entiteit (departement, agentschap,...) minstens één vast aanspreekpunt aangeduid tot wie Audit Vlaanderen zich kan richten voor de uitbouw van een degelijke interne controle of organisatiebeheersing. Dit zijn de zogenaamde ankerpunten organisatiebeheersing. De ankerpunten kunnen ook bij de betrokken beleidsdomeinverantwoordelijke van Audit Vlaanderen terecht met hun vragen over interne controle, risicobeheer, enz ...

Op 10 februari 2015 vond een sessie van het netwerk Organisatiebeheersing plaats rond het thema 'Kerntaken'²⁰.

Wat is het netwerk Organisatiebeheersing?

Het netwerk Organisatiebeheersing is een forum voor de uitwisseling van inspirerende concepten, aangepaste methodieken, bruikbare instrumenten en concrete Vlaamse praktijkervaringen rond interne controle/organisatiebeheersing. Het netwerk Organisatiebeheersing richt zich in eerste instantie tot de ankerpunten interne controle, maar is een open netwerk.

Tot en met de sessie van 10 februari 2015 werd het netwerk Organisatiebeheersing door de Technische Werkgroep Interne Controle (zie 3.3.5.) georganiseerd. Vanaf 2016 zal dit netwerk door Audit Vlaanderen ingericht worden. Om de netwerken zoveel mogelijk in overeenstemming met de wensen van de ankerpunten interne controle te organiseren, deed Audit Vlaanderen in november 2015 een bevraging.

31 ankerpunten (op een totaal van 82) bezorgden een antwoord. Uit de antwoorden blijkt dat:

- de ankerpunten willen dat het netwerk 2 keer per jaar georganiseerd wordt;
- een netwerksessie best bestaat uit de combinatie van een plenaire sessie met een verdere uitdieping in workshops;
- de ankerpunten de gelegenheid willen om nuttige contacten te leggen met collega's;
- tijdens de netwerksessies best goede praktijken en concrete audits rond algemene onderwerpen, zoals de thema-audit informatiebeveiliging, aan bod komen.

Audit Vlaanderen zal zoveel mogelijk rekening houden met deze resultaten voor de organisatie van de netwerken vanaf 2016.

3.3.2. De nieuwsbrief voor de Vlaamse administratie

In 2015 verschenen twee elektronische nieuwsbrieven voor de Vlaamse administratie. Volgende thema's kwamen aan bod: de auditstrategie, globale bevindingen van de thema-audit Informatiebeveiliging, de thema-audit projectmanagement, de resultaten van de bevraging bij de ankerpunten over het netwerk organisatiebeheersing, ...

3.3.3. Presentatie van de planning aan de managementcomités

Net zoals de jaren voordien stelde Audit Vlaanderen de auditplanning voor op de managementcomités van de verschillende beleidsdomeinen. Dit was in de periode maart – april 2015.

²⁰ <https://www.bestuurszaken.be/netwerk-organisatiebeheersing-kerntaken>

3.3.4. Toelichtingen

Er werd een toelichting gegeven op een themabijeenkomst van de coördinerende archiefdienst ("Beheers je informatie en je organisatie") en de Dag van de Informatieveiligheid op 1/10/2015.

3.3.5. De Werkgroep en de Technische Werkgroep Interne Controle

De Werkgroep Interne Controle bij de Vlaamse administratie staat in voor de coördinatie, evaluatie en bijsturing van de verschillende instrumenten voor interne controle/organisatiebeheersing. De werkgroep werkt onder meer een visie op organisatiebeheersing uit en valideert en actualiseert de hulpinstrumenten voor interne controle/organisatiebeheersing, zoals bijvoorbeeld de Leidraad en verschillende handreikingen.

Naast de Werkgroep Interne Controle functioneert ook een Technische Werkgroep Interne Controle, die de dagelijkse opvolging van het organisatiebeheersingsbeleid voor zijn rekening neemt. In 2015 werd de taakstelling van deze technische werkgroep geëvalueerd. Eén van de gevolgen van deze evaluatie is dat de technische werkgroep enkel nog zal samenkomen bij een concrete behoefte.

3.3.6. Het virtueel bureau Integriteit

Het virtueel bureau Integriteit werd in 2011 opgericht. De leden zijn vertegenwoordigers van verschillende expertise-domeinen. Naast de coördinator Integriteitszorg, de preventie-adviseurs psychosociaal welzijn, de emancipatieambtenaar, de Sociale Dienst en het Agentschap Overheidspersoneel, speelt ook Audit Vlaanderen hierin een prominente rol.

Wat is het virtueel bureau Integriteit?

Het virtueel bureau Integriteit brengt de kerncompetenties samen die bij de Vlaamse administratie op vlak van integriteit aanwezig zijn. Door de samenvoeging van deze competenties in een bureau Integriteit delen de betrokken actoren kennis, werken ze samen aan de realisatie van gezamenlijke doelstellingen en vindt er een automatische kruisbestuiving plaats.

Het bureau Integriteit heeft tot taak:

- formuleren van integriteitsadvies;
- meten en evalueren van het integriteitsbeleid;
- ontwikkelen van integriteitsinstrumenten;
- uitbouwen van een expertisecentrum op het vlak van integriteit;
- voorbereiden van communicatie over het integriteitsbeleid.

In 2015 kwam het bureau Integriteit 5 keer samen.

Het bureau Integriteit werkte de realisatie van een uniek meldpunt uit en startte hiermee in 2013. Het uniek meldpunt is een loket voor zowel personeelsleden van de Vlaamse administratie, die vragen en meldingen hebben over welzijn en integriteit op het werk, als voor burgers en bedrijven, die integriteitskwesties bij de diensten van de Vlaamse administratie willen aankaarten.

Dankzij de nauwe samenwerking van de integriteits- en welzijnsactoren van het virtueel bureau Integriteit beschikt de Vlaamse overheid over steeds betere gegevens en cijfermateriaal m.b.t. welzijn en integriteit in de organisatie. De coördinator Integriteitszorg nodigde alle leidend ambtenaren uit om de cijfers en bevindingen te bespreken en na te gaan waar er nog werkpunten zijn, maar slechts twee entiteiten gingen in op deze uitnodiging. Het virtueel bureau Integriteit wil hier in de toekomst meer op inzetten zodat de bevindingen ook vertaald worden naar concrete acties.

Sinds 1 januari 2015 wordt Spreekbuis, het meldpunt voor personeelsleden van de Vlaamse overheid voor welzijn en integriteit op het werk, intern georganiseerd binnen de Gemeenschappelijke Diensten voor Preventie en Bescherming op het werk (departement Kanselarij en Bestuur). De centrale vertrouwenspersonen van de Vlaamse overheid bevolken nu Spreekbuis en zorgen voor het beantwoorden en correct doorsturen van vragen en meldingen van de medewerkers van de Vlaamse overheid.

Vanuit het Nederlands Bureau voor Integriteitsbevordering voor de Openbare Sector (BIOS) werd in maart 2015 een Europees integriteitsnetwerk opgezet. Het virtueel bureau Integriteit hielp mee bij het voorbereidend traject van dit netwerk en de coördinator Integriteitszorg nam deel aan diverse internationale bijeenkomsten.

Hoofdstuk 4.

Single audit

Wat betekent single audit voor de lokale besturen en de Vlaamse administratie?

Single audit houdt in dat de werkzaamheden van verschillende controle-actoren op elkaar afgestemd worden. De controle-actoren wisselen ervaringen en informatie uit en bouwen daarop voort met respect voor elkaars opdrachten en bevoegdheden. Voor de geauditeerde organisaties zou dit op termijn minder "controlelast" moeten betekenen.

4.1. Samenwerken met andere controle-actoren bij de Vlaamse administratie

4.1.1. Het holdingmodel voor de auditdiensten van de Vlaamse administratie

Wat is het holdingmodel voor de auditdiensten van de Vlaamse administratie?

Het holdingmodel voor de auditdiensten bij de Vlaamse administratie impliceert dat bepaalde publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen (EVA's) en de VRT een eigen interne audit hebben (decentrale interne auditdiensten of DIA's) en regelt de samenwerkingsmodaliteiten tussen Audit Vlaanderen en de DIA's.

De evaluatie van de goede werking van het holdingmodel wordt jaarlijks besproken in het overleg van het auditcomité van de Vlaamse administratie met de voorzitters van de auditcomités van de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen en de VRT.

Daarnaast zijn er ook bilaterale overlegmomenten tussen de betrokken beleidsdomeinverantwoordelijken van Audit Vlaanderen (zie ook 3.3.1.) en de verantwoordelijken van de DIA's en vond er in 2015 driemaal een structureel overleg met de verantwoordelijken van de DIA's plaats.

4.1.2. Afsprakennota's tussen de controleactoren van de Vlaamse administratie

Om de controle- en auditactiviteiten bij de Vlaamse administratie zoveel mogelijk te stroomlijnen, beschikt Audit Vlaanderen over drie afsprakennota's met andere controleactoren.

1. Afsprakennota inzake audit tussen Audit Vlaanderen en het Rekenhof (1 juni 2015)

In deze afsprakennota worden concrete afspraken gemaakt rond informatie-uitwisseling inzake strategie en planning, monitoring en risicoanalyse, controlemethodieken en handleidingen en goede praktijken. Ook de vertrouwelijkheid van informatie wordt behandeld. Deze afspraken kwamen in 2015 aan bod tijdens drie periodieke overlegmomenten tussen Audit Vlaanderen en het Rekenhof.

2. Afsprakennota single audit voor de rekeningen 2015 van de Vlaamse overheid (30 oktober 2015)

In deze nota wordt een kader inzake financiële controles tussen de verschillende controle-actoren afgesproken. Het is een afsprakennota tussen: het departement Financiën en Begroting, het Rekenhof, het Instituut voor Bedrijfsrevisoren waarin de informatiedoorstroming vanuit de bedrijfsrevisoren naar Audit Vlaanderen wordt geoptimaliseerd.

3. Afsprakennota inzake audit in de Vlaamse administratie en de lokale besturen (6 juni 2014)

In deze nota verbinden het Rekenhof, Audit Vlaanderen en het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR) zich ertoe te streven naar een maximale afstemming van hun auditwerkzaamheden, dubbel werk te vermijden, de controlelast voor de geauditeerden te verminderen en de kostenefficiëntie van hun audits te verhogen.

4.1.3. Stuurgroep single audit

De stuurgroep single audit bestaat uit de controleactoren van de Vlaamse administratie en het Rekenhof. Het Departement Financiën en Begroting neemt het voorzitterschap waar. Deze stuurgroep behandelt enkel single audit aangelegenheden voor de Vlaamse overheid en dus niet voor de lokale besturen.

In 2015 vergaderde de stuurgroep 7 maal. De belangrijkste onderwerpen, die hierbij aan bod kwamen, zijn:

- de evaluatie van het single audit gebeuren o.a. aan de hand van een bevraging bij de geauditeerden en een evaluatie door de controle-actoren en het Rekenhof;
- de opmaak van de afsprakennota single audit voor de rekeningen 2015 van de Vlaamse overheid;
- de opmaak van een afsprakennota tussen Audit Vlaanderen, het Instituut van Bedrijfsrevisoren, het Rekenhof, de Inspectie van Financiën en de Vlaamse Auditautoriteit;
- de voorbereiding van een seminarie rond single audit, georganiseerd door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren.

4.2. Samenwerking met de auditdiensten van de lokale besturen

4.2.1. Samenwerking met interne auditdiensten van lokale besturen

Er zijn ook lokale besturen die over een eigen interne auditdienst beschikken. Bovendien zijn verschillende OCMW's en gemeentebesturen lid van de gemeenschappelijke interne auditvereniging Audio.

Audit Vlaanderen streeft ernaar om ook met de lokale interne auditdiensten een samenwerkingsmodel uit te werken.

In 2015 vond overleg plaats met de interne auditdiensten van de stad en OCMW Antwerpen, provincie Antwerpen, stad Gent en Audio. Intussen is de relatie tussen Audit Vlaanderen enerzijds en Audio en de bij Audio aangesloten lokale besturen anderzijds geregeld in een intentiebrief. Die brief geeft aan waartoe Audit Vlaanderen zich engageert tegenover Audio, zijn Raad van Beheer en de lokale besturen die bij Audio zijn aangesloten. Dat het om een intentiebrief gaat, betekent niet dat er eenzijdig vanuit Audit Vlaanderen een werkmethode wordt opgelegd. Integendeel, deze intentiebrief is tot stand gekomen in nauw overleg met de vertegenwoordigers van Audio.

4.2.2. Samenwerking met het Agentschap voor Binnenlands bestuur (ABB) en andere controleactoren

Concreet werd in 2015 onder andere op volgende domeinen samengewerkt met ABB:

- Voor de start van elke audit nam Audit Vlaanderen contact op met ABB. Hierbij werd besproken of er vanuit ABB m.b.t. de geplande audit bijzondere aandachtspunten waren voor het te auditeren bestuur (bv. zijn er systematische klachten over het niet naleven van de regelgeving in het betrokken bestuur). Audit Vlaanderen maakt bovendien gebruik van de databank van ABB met de aan de nieuwe beleids- en beheerscyclus verbonden digitale rapportering
- In vier gevallen heeft Audit Vlaanderen informatie aan ABB overgemaakt over een specifieke audit. Het ging telkens om ernstige schendingen van het recht.

- ABB werd betrokken bij de stuurgroep die specifiek werd opgericht voor de thema-audits bij lokale besturen (zie 2.1.2.).
- ABB en Audit Vlaanderen startten in 2015 met de voorbereiding voor studienamiddagen in de 5 provincies waar de globale rapporten zullen worden toegelicht. Deze studienamiddagen vinden plaats in de maanden maart–april 2016.

4.2.3. Afsprakennota's

Om de controle- en auditactiviteiten bij de lokale besturen zoveel mogelijk te stroomlijnen, beschikt Audit Vlaanderen tot nog toe over drie afsprakennota's met andere controleactoren.

1. Afsprakennota met ABB (12 augustus 2014)

ABB en Audit Vlaanderen hebben beide taken naar de lokale besturen toe. Het is dus belangrijk dat deze taken op elkaar zijn afgestemd. Hiertoe werd in 2014 een afsprakennota opgemaakt. Deze nota werd in 2015 besproken op een gezamenlijk overleg.

2. Afsprakennota inzake audit tussen Audit Vlaanderen en het Rekenhof (1 juni 2015)

De "Afsprakennota inzake audit tussen Audit Vlaanderen en het Rekenhof" die ook in 4.1.2. aan bod kwam, is eveneens van toepassing op audits bij de provinciebesturen.

3. Afsprakennota inzake audit in de Vlaamse administratie en de lokale besturen (6 juni 2014)

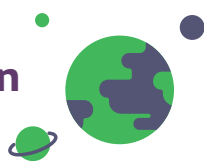
De "Afsprakennota inzake audit in de Vlaamse administratie en de lokale besturen" tussen het Rekenhof, Audit Vlaanderen en het Instituut voor Bedrijfsrevisoren (zie eveneens 4.1.2.) is ook van toepassing op de lokale besturen, vermits de bedrijfsrevisoren eveneens actief zijn in de autonome gemeentebedrijven en autonome provinciebedrijven.

Hoofdstuk 5.

Interne werking

5.1. De medewerkers van Audit Vlaanderen

5.1.1. Aantal medewerkers

Op 1 januari 2014 werd het agentschap Audit Vlaanderen operationeel. Het vroegere agentschap Interne Audit van de Vlaamse Administratie (IAVA) werd hier integraal in opgenomen. Eind 2013 werkten bij het voormalige IAVA

18 auditoren. Op het einde van 2013 en in het voorjaar 2014 vonden in het kader van de nieuwe bevoegdheid om audits uit te voeren bij de lokale besturen diverse aanwervingsrondes plaats. Hierdoor waren er eind 2014 36 auditoren (inclusief manager-auditoren) werkzaam bij Audit Vlaanderen. Eind 2015 telde Audit Vlaanderen 34 auditoren.

	IAVA op 31/12/2013	Audit Vlaanderen op 31/12/2014	Audit Vlaanderen op 31/12/2015
Leidend ambtenaar	1	1	1
Manager-auditoren	3	4	4
Auditoren	15	32 15 voor de lokale besturen 17 voor de Vlaamse administratie	30 15 voor de lokale besturen 15 voor de Vlaamse administratie
Ondersteunende medewerkers	4	5	5

In het najaar van 2015 vond de wervingsprocedure voor 8 nieuwe auditoren plaats, die op 1 januari 2016 in dienst traden.

5.1.2. Auditervaring

Audit Vlaanderen beschikt over heel wat auditervaring en is tegelijk een vrij jonge ploeg. Hier een profiel van het aantal jaren auditervaring van de auditoren:

Jaren auditervaring	Aantal auditoren
> 10	8
5 – 10	7
3 – 5	2
1 – 3	17
< 1	0

5.1.3. Leeftijdspiramide

Van de 34 auditoren zijn er 16 vrouwen en 18 mannen. De meeste auditoren zijn dertigers.

Vrouwen										Mannen									
> 60 jaar										> 60 jaar									
> 50 jaar										> 50 jaar									
> 40 jaar										> 40 jaar									
> 30 jaar										> 30 jaar									
> 20 jaar										> 20 jaar									

5.1.4. Kwalificaties

De auditoren van Audit Vlaanderen bezitten allemaal minstens een master-diploma. Heel wat auditoren hebben bovendien een of meerdere bijkomende kwalificaties. Hieronder de lijst met bijkomende diploma's en certificaten van de auditoren (stand van zaken op 31/12/2015):

1. Certified Internal Auditor: 2 auditoren
2. Master in Internal Auditing: 2 auditoren
3. Master in Public Management: 3 auditoren
4. Master in ICT-audit: 1 auditor
5. Expert/master in Forensic Auditing: 3 auditoren
6. Certified Fraud Examiner: 3 auditoren
7. Registered Forensic Auditor: 4 auditoren

Audit Vlaanderen stimuleert het volgen van opleidingen en het behalen van certificaten. Dit is terug te vinden in het vormingsbeleid dat in 2015 werd uitgewerkt.

In 2015 werd 6,08 % van de globale tijdsbesteding aan vorming besteed (zie ook 5.3.).

5.1.5. Agentschapsdagen

Vanaf 2015 organiseert Audit Vlaanderen elke 3 maanden een agentschapsdag voor de medewerkers van Audit Vlaanderen. Een agentschapsdag bestaat uit minstens 3 delen:

1. Informatieverstrekking

Hier worden de beslissingen van de twee auditcomités verduidelijkt en belangrijke elementen die het management expliciet wil toelichten komen aan bod.

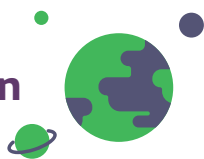
2. Workshops auditpraxis

Deze workshops handelen expliciet over de auditmaterie. Er worden bijvoorbeeld audits in voorbereiding uitgediept, audits in goed werkende besturen toegelicht, knipperlichten voor mogelijke fraude uitgelegd, ...

3. Vorming

Voorbeelden van vorming die in 2015 aan bod kwamen: het kwaliteitsmodel van VVSG, delegatiemogelijkheden in de lokale besturen, samenwerking tussen gemeentebesturen en OCMW-besturen, fusieoperaties bij de Vlaamse overheid en de gevolgen van de 6e staats hervorming, ...

5.2. Inzet in mensen

De medewerkers van Audit Vlaanderen registreren hun activiteiten in een tijdsbestedingssysteem. Dit levert rapporten op die het management in staat stellen de werkzaamheden te monitoren en de realisatie van het ondernemings- en auditplan op te volgen. Hieronder volgt een analyse van de tijdsbesteding van de auditoren.

De tijdsbesteding is opgedeeld in 4 rubrieken: auditactiviteiten, auditgerelateerde taken, vorming en interne organisatie.

Wat is het verschil tussen auditactiviteiten en auditgerelateerde taken?

De auditactiviteiten bestaan uit taken die rechtstreeks met audits te maken hebben, zoals de uitvoering van auditopdrachten, het vooronderzoek van klachten bij een forensische audit, de opvolging van de aanbevelingen (zie 3.2).

In de auditgerelateerde activiteiten zijn de taken opgenomen die onrechtstreeks met het auditen verbonden zijn, zoals de opmaak van de planning en de risicoanalyse, sensibiliseren en communiceren over organisatiebeheersing, taken in het kader van single audit²¹.

Onderstaande analyse geeft een globaal beeld op het niveau van het agentschap m.b.t. de tijdsbesteding van de auditoren en de managers.

Globale tijdsbesteding	2014	2015
Auditactiviteiten	60,30%	71,78%
Auditgerelateerde taken	12,84%	9,19%
	73,14%	80,96%
Vorming	11,75%	6,08%
Interne organisatie	15,11%	12,95%
Totaal gepresteerde dagen	100%	100,00%

In dit overzicht is terug te vinden dat er in 2015 meer tijd is geïnvesteerd in de auditactiviteiten en de auditgerelateerde taken dan in 2014 (80,96% in 2015 t.o.v. 73,14% in 2014). Dit kan voornamelijk verklaard worden door het feit dat de auditoren, die in 2014 werden aangevraagd en gedurende dat jaar heel wat vorming volgden, in 2015 voor audits konden worden ingezet.

²¹ Naast de auditoren was een medewerker voltijds belast met de organisatie van initiatieven rond organisatiebeheersing en de bekendmaking van Audit Vlaanderen bij de lokale besturen.

5.3. Inzet van de financiële middelen

5.3.1. Oorsprong en aanwending van de financiële middelen

In 2011 werd afgesproken dat Audit Vlaanderen voor de audits die worden uitgevoerd bij de lokale besturen voor de ene helft gefinancierd zou worden door de lokale besturen zelf via recurrente afhoudingen uit het Gemeentefonds en het Provinciefonds (resp. 45% en 5% van het budget van Audit Vlaanderen voor de lokale besturen). Later werd dit ook decretaal verankerd. Voor de andere helft van de financiering zou de Vlaamse administratie instaan. Deze afspraak geldt nog steeds, met die nuance

dat het Provinciefonds intussen is afgeschaft. Audit Vlaanderen ziet er nauwkeurig op toe dat de middelen die voorzien zijn voor audits in de lokale besturen, wel degelijk hiervoor aangewend worden.

De totale uitgaven van Audit Vlaanderen kunnen opgedeeld worden in twee grote rubrieken: lonen en werkingsmiddelen, die op hun beurt worden opgedeeld voor audits bij de Vlaamse administratie en audits bij de lokale besturen. De werkingsmiddelen bestaan voor een belangrijk gedeelte uit de kosten van de uitbesteding van audittaken (cf. 5.3.3.).

Uitgaven Audit Vlaanderen 2015	
Lonen	2.956.268
Vlaamse administratie	1.480.351
Lokale besturen	1.475.918
Werkingsmiddelen	1.792.327
Vlaamse administratie	1.035.766
Lokale besturen	756.562

5.3.2. De Dienst met Afzonderlijk Beheer (DAB) Audit Vlaanderen

Naast de hierboven genoemde middelen, beschikt Audit Vlaanderen ook over ontvangsten die verkregen worden via de DAB Audit Vlaanderen. Via deze DAB genereert Audit Vlaanderen inkomsten uit forensische opdrach-

ten, uitgevoerd binnen de diensten van de Vlaamse administratie. Deze inkomsten worden op hun beurt aangewend voor de verruiming van de risicoafdekking binnen de Vlaamse administratie i.c. de uitvoering van auditopdrachten. In 2015 werden voor de DAB Audit Vlaanderen volgende verrichtingen genoteerd:

DAB Audit Vlaanderen	
Overdracht vorige jaren	189.424,13
Inkomsten uit forensische auditopdrachten	94.615,71
Uitgaven voor audits binnen de Vlaamse administratie in 2015	-56.745,29
Saldo	227.294,55

5.3.3. De uitbestedingen

De uitvoering van het jaarlijkse auditplan gebeurt ten dele in samenwerking met een externe partner. Alle audits gebeuren steeds onder supervisie en verantwoor-

delijkheid van Audit Vlaanderen. De uitbestedingen aan deze externe partner worden gefinancierd met de beschikbare werkingsmiddelen. Zij worden slechts uitbetaald in functie van de geleverde prestaties. De verbintenissen om uit te besteden bedroegen in 2015:

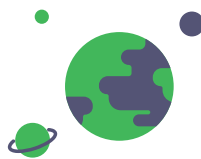
Verbintenissen om uit te besteden		
Voor audits in de Vlaamse administratie	829.660,04	58,03%
Voor audits in de lokale besturen	600.095,45	41,97%
Totaal aan uitbestedingen	1.429.755,49	100%

Hierna volgt een globaal overzicht van de tijdsbesteding die geïnvesteerd werd in audits van Audit Vlaanderen. Zowel de tijdsbesteding van de auditoren van Audit Vlaanderen als de tijdsbesteding van de auditoren van de externe partner zijn er in opgenomen. Voor de tijdsbesteding van de auditoren van Audit Vlaanderen is de tijdsbesteding van de manager-auditoren buiten beschouwing gelaten. In het totaal gaat het over 5.261,53 auditdagen.

Van het totaal aantal auditdagen (5.261,53) werd het merendeel, namelijk 84,72% uitgevoerd door de auditoren van Audit Vlaanderen. 803,83 dagen (15,28%) zijn gepresteerd door de auditoren van de externe partner. Het merendeel van deze dagen werd geïnvesteerd in audits bij de lokale besturen (61,94%).

Totaal aantal dagen			
5.261,53			
Inzet auditoren externe partner		Inzet auditoren Audit Vlaanderen	
803,83 (15,28%)		4.457,70 (84,72%)	
Audits bij lokale besturen	Audits bij Vlaamse Administratie	Audits bij lokale besturen	Audits bij Vlaamse Administratie
497,92 (61,94%)	305,91 (38,06%)	2.779,20 (62,35%)	1.678,50 (37,65%)

5.4. De evaluatie van Audit Vlaanderen

In het najaar van 2015 werd de kwaliteit van de werkzaamheden van Audit Vlaanderen geëvalueerd. Een (minstens vijfjaarlijkse) externe evaluatie is immers een norm waaraan een auditagentschap dat volgens de standaarden van het International Institute of Internal Auditors wil werken, moet voldoen (namelijk norm 1312). De kwaliteitsbeoordeling of Quality Assurance Review (QAR) werd uitgevoerd door KPMG Advisory en betrof:

- de conformiteit met de interne auditstandaarden van het Institute of Internal Auditors;
- de efficiëntie en de effectiviteit van de werking;

- de relatie van Audit Vlaanderen met het auditcomité van de Vlaamse administratie en met het auditcomité van de lokale besturen.

Het resultaat van de externe evaluatie leidde tot deze verklaring:

“ De werkzaamheden bevestigen dat Audit Vlaanderen ‘algemeen conform’ de standaarden van het IIA en de goede praktijken werkt. We hebben enkele opportuniteiten voor verbetering geïdentificeerd.”

Hoofdstuk 6.
Het auditcomité
van de lokale besturen

6.1. Samenstelling van het auditcomité van de lokale besturen

De samenstelling van het auditcomité van de lokale besturen onderging in de loop van 2015 een wijziging door het aantreden van een nieuwe onafhankelijk deskundige.

Op 14 januari 2015 verstreek de eerste vijfjarige periode van het mandaat als onafhankelijk deskundige van Martine Verluyten, rekening houdend met de duur van de periode waarin zij ook reeds lid was van het auditcomité van de Vlaamse administratie.

Martine Verluyten deelde mee dat zij, ingevolge problemen inzake haar tijdsbesteding, genoodzaakt was af te zien van een hernieuwing van haar mandaat als onafhankelijk deskundige.

Bij beslissing van de Vlaamse Regering van 6 maart 2015 werd, na voordracht door het auditcomité, Pierre Berger aangeduid als nieuwe onafhankelijk deskundige in het auditcomité van de lokale besturen, ter vervanging van Martine Verluyten, voor een periode van vijf jaar ingaand op 6 maart 2015.

Op 14 januari 2015 verstreek ook de eerste vijfjarige periode van het mandaat als onafhankelijk deskundige van Jean-Pierre Bostoën, tevens voorzitter van het auditcomité van de lokale besturen, rekening houdend met de duur van de periode waarin hij ook reeds lid was van het auditcomité van de Vlaamse administratie.

Bij beslissing van de Vlaamse Regering van 30 januari 2015 werd het mandaat van Jean-Pierre Bostoën als onafhankelijk deskundige en voorzitter hernieuwd voor een tweede periode van vijf jaar, ingaand op 15 januari 2015; ook zijn mandaat als onafhankelijk deskundige in het auditcomité van de Vlaamse administratie werd voor dezelfde termijn hernieuwd.

Bij beslissing van de Vlaamse Regering van 30 januari 2015 werd Diane Breesch, onafhankelijk deskundige in het auditcomité van de lokale besturen, met ingang van 15 januari 2015 ook aangeduid als onafhankelijk deskundige in het auditcomité van de Vlaamse administratie, ter vervanging van Martine Verluyten in dat auditcomité.

Een belangrijke doelstelling, wat betreft de aanduiding van de onafhankelijke deskundigen, bestaat erin om steeds twee onafhankelijke deskundigen deel te laten uitmaken van beide auditcomités. Hiermee wordt het ondervangen van de potentiële nadelen van de aansturing van en het toezicht op het agentschap Audit Vlaanderen door twee verschillende auditcomités beoogd, en de bevordering van de consistente en coherente uitoefening van de aansturing en het toezicht.

Met de aanwezigheid van Jean-Pierre Bostoën en Diane Breesch in elk van beide auditcomités blijft deze doelstelling gerealiseerd om twee onafhankelijke deskundigen deel te laten uitmaken van beide auditcomités.

Naast de leden van het auditcomité en de vertegenwoordiger van de Vlaamse minister bevoegd voor binnenlands bestuur die als waarnemer deel uitmaakt van het auditcomité van de lokale besturen, nemen ook de secretaris en de personen die het management van het agentschap Audit Vlaanderen vormen deel aan de vergaderingen (met uitzondering van de agendapunten die het auditcomité wenst te behandelen zonder de aanwezigheid van de leden van het management).

**Overzicht van de samenstelling van het
auditcomité van de lokale besturen in 2015**

Leden van het auditcomité	
Voorzitter	Jean-Pierre Bostoën , onafhankelijk deskundige
Onafhankelijke leden-deskundigen	Ingrid Loos , onafhankelijk deskundige Diane Breesch , onafhankelijk deskundige Pierre Berger , onafhankelijk deskundige (vanaf 6 maart 2015) Martine Verluyten , onafhankelijk deskundige (tot 14 januari 2015)
Leden aangeduid op voordracht van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG)	Jan Leroy , directeur bestuur VVSG Linda Vandekerkhove , stadssecretaris Ronse
Lid aangeduid op voordracht van de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP)	Frank Smeets , gedeputeerde provincie Limburg
Waarnemer van de Vlaamse minister bevoegd voor binnenlands bestuur	
Vertegenwoordiger van de Vlaamse minister bevoegd voor binnenlands bestuur	Filip Delos
Nemen eveneens deel aan de vergaderingen	
Management van het agentschap Audit Vlaanderen	Eddy Guilliams , administrateur-generaal Wim De Naeyer , manager-auditor Jo Fransen , manager-auditor Steven Van Roosbroek , manager-auditor Gunter Schryvers , manager-auditor
Secretaris van het auditcomité	Guido Collin , adviseur, departement Kanselarij en Bestuur

6.2. Vergoedingen van de leden van het auditcomité van de lokale besturen

Artikel 12, derde lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 oktober 2013 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap Audit Vlaanderen en tot wijziging van diverse besluiten, bepaalt dat het jaarverslag de vergoedingen vermeldt die per lid van het auditcomité uitbetaald zijn.

In de onderstaande tabel zijn de vergoedingen weergegeven die aan de leden van het auditcomité van de lokale besturen en de waarnemer van de minister bevoegd voor binnenlands bestuur werden betaald, ingevolge hun deelname aan de vergaderingen in 2015.

Naam	Vergoeding ²² (in euro)
Jean-Pierre Bostoën (voorzitter)	7.823,85
Ingrid Loos	5.312,70
Diane Breesch	5.312,70
Pierre Berger	4.250,16
Jan Leroy	/ (*)
Linda Vandekerkhove	5.312,70
Frank Smeets	5.312,70
Filip Delos	2.801,55

(*) Jan Leroy heeft meegedeeld dat hij geen vergoeding wenst te ontvangen.

²² Bedrag van de uitbetaalde vergoeding, na afhouding van de bedrijfsvoorheffing.

6.3. De vergaderingen van het auditcomité van de lokale besturen

Vergaderdata

Het auditcomité van de lokale besturen vergaderde 5 maal in 2015, op de hierna vermelde data:

- 15 januari 2015;
- 12 maart 2015;
- 21 mei 2015;
- 3 september 2015;
- 19 november 2015.

Op 11 februari 2015 vond, voor de vierde maal, de (jaarlijkse) overlegvergadering met de kernministers van de Vlaamse Regering plaats. Op deze overlegvergadering was voor het eerst, naast het auditcomité van de Vlaamse administratie, ook het auditcomité van de lokale besturen vertegenwoordigd.

Mededeling van de notulen van de vergaderingen aan de Vlaamse Regering

Artikel 20, tweede lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 oktober 2013 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap Audit Vlaanderen en tot wijziging van diverse besluiten, bepaalt dat de notulen van de vergaderingen van de auditcomités worden toegezonden aan de Vlaamse Regering.

Om uitvoering te geven aan deze bepaling bezorgt de voorzitter van het auditcomité de goedgekeurde notulen van iedere vergadering aan de minister-president van de Vlaamse Regering, die deze vervolgens als mededeling aan de Vlaamse Regering voorlegt.

De notulen van de vergaderingen van het auditcomité van de lokale besturen in 2015 werden als mededeling aan de Vlaamse Regering voorgelegd als volgt:

- notulen van het auditcomité van 15 januari 2015: vergadering van de Vlaamse Regering van 6 maart 2015 (mededeling 4);
- notulen van het auditcomité van 12 maart 2015: vergadering van de Vlaamse Regering van 8 mei 2015 (mededeling 4);
- notulen van het auditcomité van 21 mei 2015: vergadering van de Vlaamse Regering van 3 juli 2015 (mededeling 5);

- notulen van het auditcomité van 3 september 2015: vergadering van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2015 (mededeling 5);
- notulen van het auditcomité van 19 november 2015: vergadering van de Vlaamse Regering van 29 januari 2016 (mededeling 4).

Overzicht van de behandelde aangelegenheden door het auditcomité van de lokale besturen

Gemiddeld werden per vergadering een 28-tal agendapunten behandeld.

De behandelde aangelegenheden kunnen gegroepeerd worden in een aantal rubrieken, volgens onderstaande indeling:

- interne en externe werking van het auditcomité;
- uitbouw en interne organisatie/werking van het agentschap Audit Vlaanderen;
- aansturing, opvolging en feedback ten aanzien van het agentschap Audit Vlaanderen, met inbegrip van auditaanpak en -rapporten;
- audituniversum, controleomgeving, beleidsaangelegenheden, -adviezen en reflecties.

Hierna volgt een (niet-exhaustief) overzicht van de behandelde agendapunten/aangelegenheden, ingedeeld volgens de voormelde rubrieken.

Interne en externe werking van het auditcomité van de lokale besturen

- Een belangrijke aangelegenheid onder deze rubriek betreft de voorbereiding en de goedkeuring van het gezamenlijk jaarverslag van het agentschap Audit Vlaanderen en de beide auditcomités.

Door de uitbreiding van het werkterrein met de lokale besturen, de daarmee samengaande omvorming van het (voormalige) agentschap Interne Audit van de Vlaamse Administratie (IAVA) tot het agentschap Audit Vlaanderen en het operationeel worden van het auditcomité van de lokale besturen, handelde het jaarverslag over 2014 voor de eerste maal over het agentschap Audit Vlaanderen en de beide auditcomités, en had dit jaarverslag voor de eerste maal ook de audit van de lokale besturen als voorwerp, naast de audit van de Vlaamse administratie.

De voorbereiding van het gezamenlijke jaarverslag over 2014 van het agentschap Audit Vlaanderen en de beide auditcomités (structuur, principes, inhoudstafel) kwam aan bod op de vergadering van het auditcomité van de lokale besturen van 15 januari 2015.

Op de vergadering van 12 maart 2015 werd aan het auditcomité gerapporteerd over de stand van zaken.

De ontwerptekst van het jaarverslag over 2014 werd behandeld en goedgekeurd, mits een aantal aanpassingen werden doorgevoerd, op de vergadering van het auditcomité van de Vlaamse administratie van 22 april 2015, en vervolgens via een schriftelijke procedure die werd afgesloten op 7 mei 2015 ook goedgekeurd, mits doorvoering van een aantal aanpassingen, door het auditcomité van de lokale besturen.

In de loop van mei 2015 werd het jaarverslag over 2014 ook inzake vormgeving en lay-out gefinaliseerd.

Op de vergadering van het auditcomité van de lokale besturen van 21 mei 2015 werd een exemplaar van het jaarverslag 2014 van Audit Vlaanderen en de beide auditcomités ter zitting rondgedeeld.

Het jaarverslag over 2014 is, zoals ook alle vorige jaarverslagen, terug te vinden op de website van het auditagentschap (www.auditvlaanderen.be).

De nieuwsbrief van Audit Vlaanderen voor de lokale besturen van juni 2015 bevatte een communicatie over het jaarverslag, met verwijzing en link naar het jaarverslag op de website.

Het jaarverslag over 2014 werd formeel als mededeling aan de Vlaamse Regering voorgelegd op de vergadering van 3 juli 2015 (mededeling 1).

- De Vlaamse Regering besliste op 30 januari 2015 om het mandaat van Jean-Pierre Bostoën als onafhankelijk deskundige en voorzitter van het auditcomité voor een periode van vijf jaar te hernieuwen, met ingang van 15 januari 2015.
- Gelet op het verstrijken van de eerste vijfjarige periode van het mandaat van Martine Verluyten als onafhankelijk deskundige op 14 januari 2015, en haar beslissing om af te zien van een hernieuwing van dit mandaat, diende een nieuwe onafhankelijk deskundige in het auditcomité te worden aangeduid.

De aanduiding gebeurt door de Vlaamse Regering, op voordracht van het auditcomité.

Op de vergadering van 15 januari 2015 besliste het auditcomité tot voordracht van een mannelijke en een vrouwelijke kandidaat, met opgave van de motieven en overwegingen waarop de voordracht was gebaseerd.

De Vlaamse Regering besliste op 6 maart 2015, op voordracht van het auditcomité, om Pierre Berger aan te duiden als nieuwe onafhankelijk deskundige in het auditcomité van de lokale besturen, voor een periode van vijf jaar met ingang van 6 maart 2015.

- Op 11 februari 2015 vond, voor de vierde maal, de (jaarlijkse) overlegvergadering met de kernministers van de Vlaamse Regering plaats.

Op deze overlegvergadering was voor het eerst, naast het auditcomité van de Vlaamse administratie, ook het auditcomité van de lokale besturen vertegenwoordigd.

Op de vergadering van het auditcomité van 15 januari 2015 werd een ontwerp behandeld voor de presentatie, wat betreft de audit van de lokale besturen, in het vooruitzicht van de overlegvergadering van 11 februari 2015.

Het geheel van de presentatie, zowel wat betreft de audit van de lokale besturen als wat betreft de audit van de Vlaamse administratie, werd gefinaliseerd tijdens een daartoe specifiek georganiseerde bijeenkomst van de aangeduide vertegenwoordigers van de beide auditcomités en het management van Audit Vlaanderen op 21 januari 2015.

Op de overlegvergadering van 11 februari 2015 waren van regeringszijde minister-president Geert Bourgeois en de viceministers-presidenten Hilde Crevits, Annemie Turtelboom en Liesbeth Homans aanwezig. Kabinetschef Mark Andries van de minister-president, tevens secretaris van de Vlaamse Regering, was eveneens aanwezig.

De delegatie van de beide auditcomités was samengesteld uit Jean-Pierre Bostoën, Luc Discry en Ingrid Loos. Ook Eddy Guilliams, administrateur-generaal van Audit Vlaanderen, nam deel aan de vergadering.

Op de vergadering van het auditcomité van 12 maart 2015 werd door Jean-Pierre Bostoën toelichting verstrekt over de overlegvergadering, met verwijzing naar het ter beschikking gesteld verslag van de vergadering.

- Gelet op de vele raakvlakken van de audit van de lokale besturen met de opdrachten van het Agentschap Binnenlands Bestuur, vond het auditcomité het wenselijk om een overlegmoment te organiseren waarin nadere toelichting wordt verstrekt over de opdrachten en werking van het voormelde agentschap, inzonderheid in relatie met de opdrachten en werkzaamheden van Audit Vlaanderen inzake de audit van de lokale besturen.

Op de vergadering van het auditcomité van 21 mei 2015 gaf Guido Decoster, administrateur-generaal van het Agentschap Binnenlands Bestuur, een presentatie over de opdrachten en werking van zijn agentschap.

Hij ging ook in op het bestuurlijk toezicht op de lokale besturen, met een toelichting over het begrip bestuurlijk toezicht, de vormen van bestuurlijk toezicht (bijzonder toezicht, algemeen toezicht en dwangtoezicht), en de (verwachte) evolutie inzake het bestuurlijk toezicht, mede op basis van het regeerakkoord.

Het algemeen toezicht zou evolueren in beperkende zin, waarbij het vooral zou toegespitst worden op de behandeling van klachten.

Een belangrijke uitzondering hierop vormt het financieel toezicht: wat de jaarrekeningen betreft blijft de goedkeuring ex post gehandhaafd; inzake de meerjarigenplannen/budgetten kan in bepaalde gevallen tot schorsing/vernietiging worden overgegaan.

De formele beslissingen inzake het toezicht (uitvoerbaarheid, schorsen, vernietigen, goedkeuren) worden genomen door de gouverneur/de minister.

De rol van het Agentschap Binnenlands Bestuur bestaat erin om het dossier te onderzoeken, informatie op te vragen en een voorstel van beslissing te formuleren ten behoeve van de gouverneur/de minister.

Inzake de relatie tussen Audit Vlaanderen en het Agentschap Binnenlands Bestuur haalde Guido Decoster vooreerst enkele belangrijke verschilpunten aan inzake de taakstelling en de benadering ten aanzien van de lokale besturen.

Vervolgens ging hij nader in op de samenwerking tussen Audit Vlaanderen en het Agentschap Binnenlands Bestuur, onder meer met verwijzing naar de onderscheiden informatiestromen en de activiteiten van opvolging en samenwerking, zoals concreet omschreven in de samenwerkingsovereenkomst van 12 augustus 2014.

Concrete acties die vanuit het Agentschap Binnenlands Bestuur opgezet worden naar aanleiding van informatie die wordt verkregen vanwege Audit Vlaanderen kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op de uitoefening van het bestuurlijk toezicht, het nemen van een regelgevend initiatief of het uitvaardigen van richtlijnen met betrekking tot de interpretatie van de regelgeving, het aanbieden van een ondersteuningsaanbod, e.a.

- Ook de jaarlijkse zelfevaluatie van het auditcomité vormt een belangrijke aangelegenheid onder deze rubriek.

De zelfevaluatie van het auditcomité van de lokale besturen over het jaar 2015 werd behandeld op de vergadering van 19 november 2015.

In het kader van deze zelfevaluatie werden, op basis van een bevraging aan de hand van een gestructureerde vragenlijst, scores toegekend voor volgende topics:

- kennis en begrip van de taken en verantwoordelijkheden van het auditcomité;
- aanwezige competenties binnen het auditcomité;
- middelen die aan het auditcomité ter beschikking worden gesteld;
- overzicht en monitoring door het auditcomité;
- interactie met Audit Vlaanderen;
- interactie met andere belanghebbenden (politieke niveau, lokale besturen);
- administratieve ondersteuning van het auditcomité;
- globale evaluatie van het functioneren van het auditcomité.

Actie- en verbeterpunten werden voorgesteld inzake de hiernavermelde aangelegenheden:

- kennisverdieping inzake bepaalde onderwerpen;
- risicoanalyse van de lokale besturen;
- rapporteringsformats en nota's van Audit Vlaanderen;
- vergaderdocumenten;
- notulen van de vergaderingen;
- vergadering (of gedeelte van een vergadering) van het auditcomité zonder de aanwezigheid van het management van Audit Vlaanderen.

- Op de vergadering van het auditcomité van 19 november 2015 werden voorstellen van agenda-punten en aandachtspunten besproken, in het vooruitzicht van de (jaarlijkse) overlegvergadering op 3 februari 2016 van de kernministers van de Vlaamse Regering met een delegatie van de beide auditcomités.

Op de vergadering van 21 januari 2016 behandelde het auditcomité het ontwerp van de presentatie ten behoeve van de toelichting door de vertegenwoordigers van de auditcomités aan de kernministers van de Vlaamse Regering, in het vooruitzicht van de voormelde overlegvergadering.

- Op de vergadering van het auditcomité van 19 november 2015 werd een voorstel van agenda behandeld voor de eerste gemeenschappelijke vergadering van het auditcomité van de lokale besturen en het auditcomité van de Vlaamse administratie, gepland op 25 februari 2016.
- De medewerking van het auditcomité werd gevraagd voor deelname aan de jury in het kader van de selectieprocedure voor een nieuwe wervingsronde van auditoren voor de audit van de lokale besturen. Jean-Pierre Bostoen fungeerde als vertegenwoordiger van het auditcomité voor deze aangelegenheid.
- In het kader van een goede samenwerking tussen de beide auditcomités en de onderlinge uitwisseling van informatie over de beslissingen en de werkzaamheden, worden de notulen van het auditcomité van de lokale besturen systematisch meegegeed aan het auditcomité van de Vlaamse administratie en vice versa.
- Onder deze rubriek vallen ook jaarlijks recurrente en/of relatief punctuele aangelegenheden, zoals bijvoorbeeld de vergaderplanning en de praktische afspraken binnen het auditcomité in het kader van de evaluatieprocedure van de administrateur-generaal van het agentschap.

Uitbouw en interne organisatie/werking van het agentschap Audit Vlaanderen

- Onder deze rubriek vallen recurrente aangelegenheden die bijna op iedere vergadering aan bod komen, zoals de budgetrapportering (beschikbare kredieten en actuele stand inzake de besteding daarvan) van het agentschap Audit Vlaanderen.

Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan de verdeling van de financiële middelen van het agentschap ten behoeve van enerzijds de audit van de lokale besturen en anderzijds de audit van de Vlaamse administratie.

- Op de vergadering van 12 maart 2015 nam het auditcomité kennis van de finale bedragen van de vastleggingen in 2014, waarbij ook de niet direct aan de audit van de lokale besturen of aan de audit van de Vlaamse administratie toewijsbare loonkosten en werkingskosten (exclusief uitbestedingen) op basis van een berekende verdeelsleutel werden toegewezen aan de audit van de lokale besturen en aan de audit van de Vlaamse administratie.

Met de toevoeging en de verdeling van de vastleggingen voor uitbestedingen, resulteerde dit in een finale tabel voor Audit Vlaanderen als geheel, in een finale tabel voor de audit van de lokale besturen en in een finale tabel voor de audit van de Vlaamse administratie.

Het desbetreffende document bevatte ook overzichten betreffende de inzet (in dagen) van de auditoren en de managers-auditoren, en de verdeling daarvan over de audit van de lokale besturen en de audit van de Vlaamse administratie, alsook de inzet (in dagen) van externe auditcapaciteit en de verdeling daarvan over de audit van de lokale besturen en de audit van de Vlaamse administratie.

- Op de vergaderingen van het auditcomité wordt ook regelmatig gerapporteerd over de financiële situatie van de Dienst met Afzonderlijk Beheer (DAB) Audit Vlaanderen.

Deze DAB werd opgericht in het jaar 2012 voor de ontvangst van de vergoedingen die het auditagentschap kan aanrekenen voor de uitvoering van forensische audits en audits op aanvraag, wat betreft het werkterrein van de Vlaamse administratie. De uitgaven die op de DAB mogen worden aangerekend dienen aangewend te worden voor de uitbreiding van de auditcapaciteit ten behoeve van de audit van de Vlaamse administratie.

Op deze DAB kunnen dus geen uitgaven worden verricht voor de audit van de lokale besturen.

- Op de vergadering van 21 mei 2015 hechtte het auditcomité zijn goedkeuring aan het aangepaste personeelsplan van Audit Vlaanderen.
- Op de vergadering van 3 september 2015 werd het auditcomité in kennis gesteld van de stand van zaken betreffende de lopende procedure voor de werving van 10 bijkomende auditoren, in het kader van het door de Vlaamse Regering goedgekeurde groeipad van de middelen voor de audit van de lokale besturen.

Op de vergadering van het auditcomité van 19 november 2015 werd door Audit Vlaanderen meege-deeld dat de selectieprocedure afgelopen was.

In het begin van 2016 zijn als resultaat van deze wer-vingsprocedure 8 nieuwe auditoren in dienst getreden bij Audit Vlaanderen.

- Ook de rapportering over sommige individuele perso-neelsbewegingen komt aan bod op de vergaderingen.

Op de vergadering van 3 september 2015 nam het auditcomité kennis van de aanstelling met ingang van 1 juli 2015 van Gunter Schryvers, senior audi-tor, als manager-auditor op contractuele basis, ter vervanging van Mark Vandermissen, die met ingang van 1 januari 2015 een functie als projectleider orga-nisatiebeheersing had opgenomen bij het agent-schap De Scheepvaart.

Op dezelfde vergadering nam het auditcomité ook kennis van het vertrek van een senior auditor vanaf medio juli 2015 bij Audit Vlaanderen; deze persoon verliet Audit Vlaanderen om een functie op te nemen als directeur van de Interne Audit van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.

- Op de vergadering van 3 september 2015 nam het auditcomité kennis van een voorstel van Audit Vlaanderen om een kredietherschikking door te voeren op het budget 2015 van personeelskredieten naar werkingskredieten (uitbesteding).

Op de vergadering van 19 november 2015 rappor-teerde Audit Vlaanderen aan het auditcomité over de stand van zaken betreffende de behandeling van het voorstel.

Bij ministerieel besluit van 2 december 2015 hechtte minister-president Geert Bourgeois zijn goedkeuring aan een kredietherschikking houdende een herverde-ling van 1.060.000 euro van de personeelskredieten naar de werkingskredieten.

Hierdoor kan een deel van de vooropgestelde audit-planning worden uitgevoerd met inzet van externe auditcapaciteit.

- In de loop van de tweede helft van 2015 stapte Audit Vlaanderen over van de manuele ondertekening van de auditrapporten naar een digitale ondertekenings-wijze van de auditrapporten.
- In het najaar van 2015 bood Audit Vlaanderen aan de leden van het auditcomité de mogelijkheid aan om de auditrapporten voortaan in digitale vorm te ontvangen.

Op de vergadering van 19 november 2015 deelden vier leden van het auditcomité aan Audit Vlaan-deren mee dat zij er de voorkeur aan gaven om de auditrapporten voortaan in digitale vorm te ontvan-gen via e-mail.

Eén lid van het auditcomité wenst de auditrappor-ten zowel in digitale vorm als in de papieren versie te ontvangen.

Twee leden van het auditcomité en de waarnemer van de minister bevoegd voor binnenlands bestuur gaven er de voorkeur aan om de auditrapporten zoals voorheen in de papieren versie te ontvangen.

De forensische auditrapporten worden niet in digi-tale vorm bezorgd.

Aansturing, opvolging en feedback ten aanzien van het agentschap Audit Vlaanderen, met inbegrip van auditaanpak en auditrapporten

- In de vorige legislaturen was de beheersovereen-komst een belangrijke formeel instrument voor de aansturing en opvolging van het auditagentschap, naast het jaarlijks ondernemingsplan.

Zoals vermeld in het regeerakkoord 2014-2019 wordt thans niet meer gewerkt met beheersovereenkom-sten, en wordt het (jaarlijkse) ondernemingsplan met een meerjarige component opgewaardeerd als aansturingsinstrument voor de entiteiten van de Vlaamse administratie.

Er werd in een nieuw model voorzien voor het ondernemingsplan, maar het uitgangspunt blijft nog steeds dat het ondernemingsplan de doelstellingen beschrijft die de entiteit in het desbetreffende jaar wil realiseren, samen met de acties die daartoe opgezet worden.

Het ondernemingsplan moet opgemaakt worden volgens de nieuwe inhoudelijke vereisten, met aandacht voor de strategische meerjarencomponent.

Op de vergadering van 15 januari 2015 formuleerde het auditcomité, met het oog op de voorbereiding door Audit Vlaanderen van het ondernemingsplan volgens het nieuwe model en met een strategische meerjarencomponent, een aantal krachtlijnen inzake de strategische prioriteiten voor de audit van de lokale besturen.

Op de vergadering van 12 maart 2015 hechtte het auditcomité zijn goedkeuring aan een document bevattende de voorgestelde krachtlijnen van de auditstrategie voor de lokale besturen, met de strategische en operationele doelstellingen en acties, alsook contextinformatie en capaciteitsberekeningen, die de basis vormen voor de verdere uitwerking van het (meerjaren)ondernemingsplan 2015-2019 van Audit Vlaanderen.

Het auditcomité stemde ook in met het voorstel dat de verdere uitwerking van het ondernemingsplan bilateraal zou worden afgestemd met en goedgekeurd door de voorzitters van de beide auditcomités, met het oog op een finalisering van het ondernemingsplan tegen einde maart 2015.

- Op de vergadering van 22 april 2015 hechtte het auditcomité zijn goedkeuring aan het ontwerp van ondernemingsplan van Audit Vlaanderen dat werd opgemaakt volgens de nieuwe inhoudelijke vereisten, met aandacht voor de strategische meerjarencomponent, en in het hiertoe ter beschikking gestelde sjabloon.

Het ontwerp was uitgewerkt door Audit Vlaanderen, in overleg met de voorzitters van de beide auditcomités en op basis van de krachtlijnen met de strategische en operationele doelstellingen, zoals eerder goedgekeurd door de beide auditcomités. Ook de concrete auditplanning 2015 (voor het eerste semester), zowel wat de Vlaamse administratie als wat de lokale besturen betreft, werd in het ontwerp opgenomen.

- De aansturing en opvolging van Audit Vlaanderen krijgen verder ook in belangrijke mate concreet gestalte door de goedkeuring en opvolging van de auditplanning.

Op de vergadering van 12 maart 2015 nam het auditcomité kennis van de rapportering over de uitvoering van de auditplanning 2014, wat betreft de audit van de lokale besturen.

Op de vergadering van 21 mei 2015 werd aan het auditcomité een stand van zaken voorgelegd betreffende de uitvoering van de auditplanning voor het eerste semester van 2015. In het overzicht werd voor iedere audit ook de geplande en de effectieve inzet van interne auditcapaciteit aangegeven, en de effectieve inzet van externe auditcapaciteit.

Op de vergadering van 21 mei 2015 behandelde het auditcomité ook de krachtlijnen van de auditplanning voor het tweede semester van 2015, met een inschatting van de beschikbare capaciteit voor de verschillende categorieën van auditactiviteiten en een aanduiding van hoe de te auditeren lokale besturen geselecteerd zullen worden.

Op de vergadering van het auditcomité van 3 september 2015 werd gerapporteerd over de uitvoering van de auditplanning voor het eerste semester van 2015, en de opvolging van de tijdsbesteding dienaangaande. In de rapportering was voor iedere audit de stand van zaken en de geplande en effectieve inzet, zowel van interne auditcapaciteit als van externe auditcapaciteit, aangegeven.

Het auditcomité hechtte op de vergadering van 3 september 2015 zijn goedkeuring aan een voorstel van auditplanning voor de lokale besturen voor het tweede semester van 2015.

Het voorstel bevatte een verdeling van de beschikbare auditcapaciteit in het tweede semester van 2015 over de verschillende soorten van audits en aanverwante auditwerkzaamheden, en vervolgens een toelichting over de reeds uitgevoerde en nog geplande auditactiviteiten per soort audit (thema-audits, organisatie-audits, detectie-audits) met, voor zover als mogelijk, nominatim vermelding van de lokale besturen waar deze audits (zullen) worden uitgevoerd.

Op de vergadering van het auditcomité van 19 november 2015 nam het auditcomité kennis van de stand van zaken betreffende de uitvoering van de auditplanning 2015. In het overzicht was ook voor iedere auditopdracht de geplande tijdsbesteding en de werkelijke tijdsbesteding, zowel van interne auditcapaciteit als van externe auditcapaciteit aangegeven.

Op de vergadering van 19 november 2015 nam het auditcomité ook kennis van een document betreffende de auditplanning voor het tweede semester van 2015, zowel wat de stand van zaken op hoofdlijnen inzake de verschillende soorten van audits betreft, als over een aantal doorgevoerde wijzigingen aan de vroeger goedgekeurde auditplanning voor het tweede semester van 2015.

Eveneens op de vergadering van 19 november 2015 werden door Audit Vlaanderen twee documenten voorgelegd betreffende de vooruitzichten voor de auditplanning 2016.

Daarin was een capaciteitsberekening voor de audit van de lokale besturen opgenomen, en een voorstel van verdeling van de geraamde interne en externe auditcapaciteit over de verschillende soorten audits (thema-audits, organisatie-audits, audit-op-audit, forensische audits) en aanverwante auditwerkzaamheden.

Ze bevatten ook vooruitzichten inzake het aantal organisaties dat zal worden geauditeerd voor de thema-audits "aankoop- en contractbeheer/leveringen en diensten" en "aankoop- en contractbeheer/werken", en de geplande tijdsbesteding, met inbegrip van de geplande tijdsbesteding in verband met de voorbereiding van een nieuwe thema-audit.

Voor de thema-audit "aankoop- en contractbeheer/leveringen en diensten" hielden ze ook een concreet voorstel in betreffende de te auditeren organisaties.

Het auditcomité vroeg dat op de eerste vergadering van 2016 een volledig uitgewerkt en overzichtelijk voorstel betreffende het geheel van de auditplanning 2016 voor de audit van de lokale besturen zou worden voorgelegd.

Op de vergadering van het auditcomité van 21 januari 2016 werd door Audit Vlaanderen een uitgewerkt voorstel voor het geheel van de auditplanning 2016 voor de audit van de lokale besturen voorgelegd en door het auditcomité goedgekeurd.

- Op de vergadering van 3 september 2015 werd door Audit Vlaanderen een korte voorstelling gegeven van het Quality Assurance and Improvement Program (QAIP)-raamwerk van het Institute of Internal Auditors (IIA), en van het overzicht van aanwezige beheersmaatregelen binnen Audit Vlaanderen wat betreft de verschillende onderdelen van het QAIP-raamwerk.
- In 2015 werd, voor de derde maal, een vijfjaarlijkse externe evaluatie van het auditagentschap uitgevoerd, onder de vorm van een "Quality Assurance Review".

De voorbereiding van deze externe evaluatie werd behandeld op de vergadering van het auditcomité van 15 januari 2015.

Op de vergaderingen van het auditcomité van 12 maart 2015 en 21 mei 2015 werd door Audit Vlaanderen een stand van zaken gegeven betreffende de voorbereiding van de externe evaluatie.

Inzake de gunningswijze van de opdracht werd geopteerd voor een onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking.

Het werd aangewezen geacht dat beide auditcomités zouden vertegenwoordigd zijn in de jury voor de evaluatie van de offertes.

Voor het auditcomité van de lokale besturen werd voorzitter Jean-Pierre Bostoën aangeduid om deel uit te maken van de jury.

Nadat het auditcomité van de Vlaamse administratie op zijn vergadering van 16 juni 2015 zijn goedkeuring had gehecht aan een ontwerp van bestek voor de externe evaluatie en aan een lijst van aan te schrijven firma's voor de indiening van een offerte, werden beide voorstellen ook ter goedkeuring voorgelegd aan het auditcomité van de lokale besturen.

Dit gebeurde via een schriftelijke procedure die werd afgesloten op 7 juli 2015. Het auditcomité van de lokale besturen hechtte, mits doorvoering van enkele aanpassingen, zijn goedkeuring aan het ontwerp van bestek voor de externe evaluatie en de voorgestelde lijst van aan te schrijven firma's.

Op de vergadering van 3 september 2015 werd het auditcomité in kennis gesteld van de stand van zaken betreffende de gunning van de opdracht.

De opdracht voor de uitvoering van de externe evaluatie van Audit Vlaanderen werd, zoals meegegeeld op de vergadering van het auditcomité van 19 november 2015, toegewezen aan KPMG.

De evaluatie werd uitgevoerd in de periode van 28 september 2015 tot 20 december 2015.

Het eindrapport van 11 februari 2016 betreffende deze externe evaluatie (Quality Assurance Review) werd door vertegenwoordigers van KPMG Advisory toegelicht op de gemeenschappelijke vergadering van het auditcomité van de lokale besturen en het auditcomité van de Vlaamse administratie van 25 februari 2016.

De resultaten van de externe evaluatie zijn positief voor Audit Vlaanderen.

- Op de vergadering van 3 september 2015 nam het auditcomité kennis van de resultaten van de klantenbevragingen inzake de uitgevoerde audits bij de lokale besturen voor het eerste semester van 2015.
- Op de vergadering van 3 september 2015 stemde het auditcomité in met een voorstel van Audit Vlaanderen inzake aanpak en bijsturing voor de uitvoering van een nieuwe reeks organisatie-audits.

Onder meer de wijze van rapportering zal worden bijgestuurd, wat zal leiden tot een aanpassing van de structuur van de auditrapporten.

De audit van de thema's "financieel management" en "ICT" zal worden geoptimaliseerd en gestroomlijnd, mede ten einde over deze thema's een duidelijke uitspraak te kunnen doen in een volgend globaal rapport over de organisatie-audits.

- Op de vergadering van 19 november 2015 hechtte het auditcomité zijn goedkeuring aan een door Audit Vlaanderen voorgestelde aanpak voor de opvolging van de realisatie van de auditaanbevelingen bij de lokale besturen.

Deze opvolging blijft in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van het lokaal bestuur zelf.

Audit Vlaanderen zal vanaf 2016 zelf ook een opvolging starten. De opvolging zal eenmaal per jaar gebeuren, in de periode van de zomermaanden.

In de eerste opvolgronde, rond medio 2016, zullen een 50-tal lokale besturen betrokken worden.

De opvolging spitst zich in principe toe op de systematiek van de organisatie inzake het opvolgen van de auditaanbevelingen en de rapportering inzake interne controle. In beginsel wordt per lokaal bestuur ook één auditaanbeveling opgevolgd waarvan de termijn voor realisatie verstreken is; indien de aflooptdatum van meerdere auditaanbevelingen verstreken is zal een inschatting worden gemaakt welke aanbeveling het grootste risico moet afdekken.

De rapportering over de opvolging van de auditaanbevelingen zal het voorwerp uitmaken van een korte nota aan het desbetreffende lokaal bestuur, met de vraag om de raad daarvan in kennis te stellen.

Aan het auditcomité zal een synthetisch overzichtsrapport inzake de opvolging van de aanbevelingen worden voorgelegd in het tweede semester van 2016.

- Onder deze rubriek hoort ook de toelichting over en de bespreking van de individuele auditrapporten, op iedere vergadering van het auditcomité.
- Het auditcomité wordt ook - via beknopte (status) overzichten op de vergaderingen - op de hoogte gehouden van klachten en (mogelijke) onregelmatigheden die aan Audit Vlaanderen worden gemeld, en de wijze waarop Audit Vlaanderen hieraan gevolg geeft; in sommige gevallen kan dit gebeuren door de uitvoering van forensische audits.

Audituniversum, controleomgeving, beleidsaangelegenheden, beleidsadviezen en reflecties

- Op de vergadering van 15 januari 2015 besprak het auditcomité een voorstel van aanpak inzake het geplande globaal (syntheserapport betreffende de uitvoering van de eerste organisatie-audits.

De opmaak van dit globale rapport zou medio 2015 gebeuren, nadat organisatie-audits zijn afgerond in een 50-tal organisaties.

De publicatie van het rapport werd gepland voor het najaar van 2015; de publicatie zal gebeuren in samenhang met de uitvoering van een communicatie-actieplan.

Het auditcomité vroeg dat het globale rapport en de bijhorende communicatie- en sensibiliseringsinitiatieven gericht zouden zijn op een ruime verspreiding van de meest relevante bevindingen, aanbevelingen en leerpunten, teneinde de impact en effectiviteit ervan ten aanzien van de (nog niet geauditeerde) lokale besturen te maximaliseren.

Op de vergadering van het auditcomité van 3 september 2015 werd door Audit Vlaanderen een ontwerp van globaal rapport over de organisatie-audits voorgelegd, dat betrekking had op de eerste 54 organisatie-audits die bij de lokale besturen werden uitgevoerd.

Het auditcomité formuleerde een aantal bemerkingen en voorstellen van amendementen op het ontwerp.

Een aangepaste versie van het ontwerp van globaal rapport werd via e-mail van 30 oktober 2015 door Audit Vlaanderen aan het auditcomité bezorgd, vergezeld van een nota met toelichting over de doorgevoerde aanpassingen.

Op de vergadering van het auditcomité van 19 november 2015 gaf Audit Vlaanderen toelichting over de reacties op de aangepaste versie van het ontwerp die vanwege de leden van het auditcomité en de waarnemer van de minister bevoegd voor binnenlands bestuur werden ontvangen, en het gevolg dat daaraan zou worden gegeven.

Het document werd vervolgens gefinaliseerd en kreeg als definitieve titel: "Structurele bevindingen uit de eerste reeks organisatie-audits bij lokale besturen. Globaal rapport."

Het globale rapport draagt 15 december 2015 als datum en is gepubliceerd op de website van Audit Vlaanderen.

In de loop van de maanden maart en april 2016 wordt door Audit Vlaanderen, in samenwerking met de gouverneurs en het Agentschap Binnenlands Bestuur, in iedere provincie een studienamiddag georganiseerd over het voormelde globale rapport, het globale rapport over de thema-audit gemeentelijke belastingen en retributies, en het globale rapport met structurele bevindingen uit de eerste detectie-audits bij OCMW-besturen.

- Op de vergadering van 15 januari 2015 nam het auditcomité kennis van de afspraken in verband met de opvolging van bepaalde auditaanbevelingen en verscherpt toezicht door de gouverneur.

Eerder werd beslist dat Audit Vlaanderen omwille van capaciteitsproblemen bij audits van de lokale besturen geen opvolging van alle aanbevelingen organiseert zoals dit wel gebeurt bij audits van de Vlaamse administratie.

Audit Vlaanderen heeft thans wel in haar procedures opgenomen dat na afloop van een auditopdracht bij een lokaal bestuur telkens de overweging wordt gemaakt of een systematische opvolging van de geformuleerde aanbevelingen noodzakelijk is.

Dit zal inzonderheid het geval zijn wanneer tijdens de uitvoering van een auditopdracht ernstige rechtsschendingen werden vastgesteld.

Audit Vlaanderen kan dan ook overgaan tot het bezorgen van een exemplaar van het auditrapport aan het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, in uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst van 12 augustus 2014 tussen Audit Vlaanderen en het voormelde agentschap.

Door de Vlaamse minister bevoegd voor binnenlands bestuur werd bovendien, naar aanleiding van een bepaald auditrapport, een principiële standpunt ingenomen dat ertoe strekt dat de vaststelling van ernstige rechtsschendingen in een auditrapport en de overmaking door Audit Vlaanderen van het rapport aan het Agentschap Binnenlands Bestuur aanleiding zal geven tot het schrijven van een brief aan de gouverneur bevoegd voor het betrokken lokaal bestuur om in de uitvoering van zijn/haar toezichtsfunctie rekening te houden met het betrokken auditrapport en over te gaan tot een verscherpt toezicht door bijvoorbeeld periodiek beslissingen ambtshalve op te vragen en aan een onderzoek te onderwerpen.

- Het auditcomité nam op de vergadering van 15 januari 2015 kennis van een overzicht van de initiatieven die in 2014 door Audit Vlaanderen werden genomen inzake de sensibilisering rond organisatiebeheersing voor de lokale besturen en inzake de communicatie over de werking van Audit Vlaanderen en de audits voor de lokale besturen.

Op de vergadering van 12 maart 2015 nam het auditcomité kennis van een overzicht van geplande opleidingen en informatiesessies door Audit Vlaanderen ten behoeve van lokale besturen.

Op de vergadering van 21 mei 2015 nam het auditcomité kennis van een overzicht van de geplande presentaties in 2015 door Audit Vlaanderen, met telkenmale vermelding van het onderwerp, de organiserende instantie, de spreker(s), en datum, tijdstip en plaats van de presentatie.

Op de vergadering van 3 september 2015 nam het auditcomité kennis van een document betreffende de opvolging van communicatie-initiatieven over Audit Vlaanderen en van sensibiliseringsinitiatieven rond organisatiebeheersing in het eerste semester van 2015. Het auditcomité nam eveneens kennis van de in het document opgesomde geplande initiatieven voor het tweede semester van 2015.

- Op de vergadering van 12 maart 2015 behandelde het auditcomité een voorstel inzake de voorbereiding en de aanpak van nieuwe thema-audits.

Audit Vlaanderen stelde voor om de betrokkenheid van het audituniversum bij de selectie, de voorbereiding en de uitvoering van toekomstige thema-audits te verhogen door de oprichting van een stuurgroep. Deze stuurgroep zou een relatief vaste samenstelling hebben en onder meer een inbreng hebben in de keuze van het thema van nieuwe thema-audits, de bespreking van de auditdoelstelling en -reikwijdte, e.a.

Het auditcomité stemde in met het oprichten van informele fora door Audit Vlaanderen, zoals de voorgestelde stuurgroep, in het kader van het verhogen van de betrokkenheid en de optimalisering van de voorbereiding en de uitvoering van toekomstige thema-audits, op voorwaarde dat dit niet ten koste zou gaan van de voortgang en de efficiëntie van de besluitvorming en de auditwerkzaamheden.

De beslissing over de uitvoering en het onderwerp van nieuwe thema-audits blijft tot de bevoegdheid van het auditcomité behoren, met inbegrip van de goedkeuring van de nadere omschrijving/afbakening van het onderwerp van de thema-audit.

Op de vergadering van het auditcomité van 21 mei 2015 deelde Audit Vlaanderen mee dat de voormelde stuurgroep die zal functioneren in het kader van de voorbereiding, de aanpak en de begeleiding van thema-audits een eerste maal vergaderde op 13 mei 2015.

- Op de vergadering van 12 maart 2015 hechtte het auditcomité ook zijn principiële goedkeuring aan de uitvoering van een nieuwe thema-audit betreffende “aankoop- en contractbeheer” en het door Audit Vlaanderen voorgestelde stappenplan met timing.

Onverminderd de door het auditcomité verleende principiële goedkeuring, werd daarbij gesteld dat de nadere omschrijving/afbakening van het onderwerp van de nieuwe thema-audit te gelegener tijd door Audit Vlaanderen aan het auditcomité ter goedkeuring moest worden voorgelegd.

Op de vergadering van het auditcomité van 3 september 2015 werd door Audit Vlaanderen toelichting gegeven over de stand van zaken betreffende de thema-audit “aankoop- en contractbeheer”.

Inzake de afbakening van het onderwerp, werd de focus gelegd op het aankoop- en contractbeheer bij leveringen en diensten. Het aankoop- en contractbeheer bij werken wordt voorgesteld als het onderwerp van een volgende thema-audit.

Op de vergadering van het auditcomité van 19 november 2015 werd door Audit Vlaanderen toelichting gegeven over de voorbereiding, het stappenplan, de afbakening van het onderwerp, het controleprogramma en de selectie van de besturen voor de thema-audit aankoop- en contractbeheer/werken.

- Op de vergadering van 12 maart 2015 nam het auditcomité kennis van de e-mail en brief van 27 februari 2015 van Audit Vlaanderen aan alle OCMW-secretarissen betreffende “functiescheiding bij het gebruik van softwarepakketten”.

De e-mail en de brief hadden tot doel de OCMW-secretarissen te wijzen op het risico van toepassing van een bepaalde fraudemethodiek ingevolge een mogelijke ontoereikende set-up van gebruikte softwarepakketten.

In de brief worden ook een aantal suggesties geformuleerd om het risico op de desbetreffende vorm van fraude af te dekken.

Het initiatief van Audit Vlaanderen ten aanzien van de OCMW-secretarissen is voortgevloeid uit het onderzoek dat in 2014 werd gevoerd naar de wijze waarop een ernstig fraudegeval zich heeft kunnen voordoen binnen een bepaald OCMW en de vaststelling dat het risico van toepassing van de gehanteerde fraudemethodiek ook inherent aanwezig is bij andere OCMW's.

Inzake deze aangelegenheid voerde Audit Vlaanderen ook een detectie-audit uit bij een aantal OCMW's.

Op de vergadering van het auditcomité van 3 september 2015 werd, naar aanleiding van de bespreking van een reeks auditrapporten betreffende deze detectie-audits, door Audit Vlaanderen een stand van zaken gegeven en verdere initiatieven in het vooruitzicht gesteld.

Bij elf OCMW's werd een detectie-audit opgestart met betrekking tot uitgevoerde betalingen die werden geïnitieerd door de sociale dienst, om na te gaan of het inherent aanwezige risico zich in deze OCMW's ook effectief heeft gemanifesteerd via onrechtmatige betalingen.

Vooreerst kon worden gesteld dat door Audit Vlaanderen bij de uitvoering van de detectie-audits geen onregelmatigheden werden vastgesteld voor de onderzochte betalingen.

Anderzijds werden wel structurele tekortkomingen in het interne controlesysteem vastgesteld, waardoor het risico op onregelmatigheden/fraude inherent aanwezig is.

De vaststellingen die naar aanleiding van de uitvoering van de detectie-audits werden gedaan en de geformuleerde auditaanbevelingen waren in grote mate gelijklopend voor alle desbetreffende auditrapporten.

De voormelde rapporten betreffen detectie-audits bij OCMW's die een beroep doen op dezelfde softwareleverancier.

In een volgend stadium zal Audit Vlaanderen gelijkaardige detectie-audits uitvoeren bij een aantal OCMW's die een beroep doen op de twee andere softwareleveranciers met een belangrijk marktaandeel in deze sector.

Aansluitend bij de uitvoering van die detectie-audits zal Audit Vlaanderen een globaal rapport opstellen betreffende de bevindingen en de aanbevelingen, en een communicatie-initiatief nemen ten aanzien van de secretarissen van alle OCMW's in Vlaanderen.

- Op de vergaderingen van het auditcomité komt regelmatig de stand van zaken betreffende de voorbereiding van de samenwerking met de interne auditdiensten van de stad Gent en van de stad Antwerpen, met Audio en met de interne auditdienst van de provincie Antwerpen aan bod.

Op de vergadering van het auditcomité van 21 mei 2015 formuleerde het auditcomité een aantal bemerkingen op een ontwerp van samenwerkingsovereenkomst tussen de interne audit van de stad Gent en Audit Vlaanderen.

Op de vergadering van 3 september 2015 behandelde het auditcomité een voorstel van Audio dat ertoe strekte dat de mogelijkheid van Audit Vlaanderen om zelf audits uit te voeren bij de bij Audio aangesloten lokale besturen sterk zou beperkt worden.

Vanuit de overweging dat Audit Vlaanderen ingevolge decretale bepalingen bevoegd is voor het uitvoeren van audits bij alle lokale besturen in Vlaanderen, en dus ook bij deze die over een eigen interne auditdienst beschikken of aangesloten zijn bij Audio, werd het voorstel van Audio door het auditcomité niet aanvaard.

Op de vergadering van 19 november 2015 hechtte het auditcomité zijn goedkeuring aan een ontwerp van intentiebrief betreffende de samenwerking tussen Audit Vlaanderen, Audio en de bij Audio aangesloten lokale besturen.

De brief, die tot stand gekomen is in nauw overleg met de vertegenwoordigers van Audio, geeft de intenties aan over de wijze van samenwerking tussen Audit Vlaanderen en Audio, met engagementen van beide organisaties.

Met deze werkwijze wordt vermeden dat een samenwerkingsovereenkomst moet worden afgesloten die door ieder lokaal bestuur dat bij Audio is aangesloten formeel moet worden goedgekeurd en ondertekend.

De intentiebrief werd inmiddels door Audit Vlaanderen aan Audio en aan de bij Audio aangesloten lokale besturen verstuurd.

Inzake de samenwerking met de interne auditdienst van de stad Gent deelde Audit Vlaanderen op de vergadering van het auditcomité van 19 november 2015 mee dat een aangepaste versie van het ontwerp van samenwerkingsovereenkomst aan de interne auditdienst van de stad Gent werd bezorgd op 19 november 2015, mogelijk voor bespreking op een vergadering van 2 december 2015 van het auditcomité van de stad Gent.

Inzake de samenwerking met de interne auditdienst van de stad Antwerpen deelde Audit Vlaanderen op dezelfde vergadering mee dat er geen significante ontwikkelingen te melden waren.

Tevens werd meegedeeld dat, vermits de provincie Antwerpen ook over een interne auditdienst beschikt, de principes en de voorstellen voor een mogelijke samenwerkingsovereenkomst aan de betrokken dienst waren bezorgd.

Op de vergadering van het auditcomité van 21 januari 2016 deelde voorzitter Jean-Pierre Bostoën mee dat hij, samen met administrateur-generaal Eddy Guilliams, op 15 februari 2016 een overleg zou hebben met de directeur van de dienst Interne Audit en de voorzitter van het auditcomité van de stad Gent over een ontwerp van samenwerkingsovereenkomst.

Inzake de samenwerking met de interne auditdienst van de stad Antwerpen waren geen nieuwe ontwikkelingen te melden.

Betreffende de samenwerking met de interne audit van de provincie Antwerpen deelde Audit Vlaanderen op dezelfde vergadering mee dat er inzonderheid een probleem rees inzake de samenwerking op het vlak van forensische audit.

Voorzitter Jean-Pierre Bostoën stelde voor om in casu te werken met een intentiebrief om de wijze van samenwerking en de aangegane engagementen te regelen, en niet via de afsluiting van een formele samenwerkingsovereenkomst.

- Op de vergadering van het auditcomité van 21 mei 2015 werd meegedeeld dat op de website van Audit Vlaanderen een overzicht wordt gepubliceerd van de lokale besturen waar een audit is uitgevoerd, met aanduiding van het soort audit dat werd uitgevoerd (organisatie-audit, thema-audit, detectie-audit) en de datum van oplevering van het auditrapport. Forensische audits worden niet in het overzicht opgenomen.
- Op de vergadering van 21 mei 2015 werd het auditcomité in kennis gesteld van de definitieve versies van de antwoorden van minister Liesbeth Homans, bevoegd voor binnenlands bestuur, op twee schriftelijke parlementaire vragen in verband met de audit van de lokale besturen. De ontwerpen van antwoorden op deze parlementaire vragen werden mede voorbereid door Audit Vlaanderen.

- Het auditcomité van de Vlaamse administratie hechtte op 16 juni 2015 zijn goedkeuring aan een (beperkte) aanpassing van het auditcharter van Audit Vlaanderen. Deze aanpassing werd vervolgens ook, via een schriftelijke procedure die werd afgesloten op 25 juni 2015, goedgekeurd door het auditcomité van de lokale besturen.
- Op de vergadering van het auditcomité van 3 september 2015 werd door Audit Vlaanderen een eerste voorstel van risicoanalyse voor de lokale besturen voorgelegd.

Het auditcomité benadrukte het belang van dit voorstel, aangezien een adequate risicoanalyse de basis vormt voor de optimalisering van de prioriteitenstelling bij de uitwerking van de auditplanning.

Daarop formuleerden diverse leden van het auditcomité hun bemerkingen bij dit eerste voorstel van risicoanalyse voor de lokale besturen.

Audit Vlaanderen stelde dat het voorstel, zowel wat de voorgestelde risicofactoren ("indicatoren") als de resultaten op basis van de eerste berekeningen betreft, in de toekomst nog verder verfijnd en geoptimaliseerd zou worden. Voor de concrete keuze van te auditeren entiteiten zal bovendien niet enkel gekeken worden naar de kwantitatieve indicatoren, maar zullen ook kwalitatieve factoren in rekening worden gebracht; daarbij zal onder meer gekeken worden naar aanwijzingen bij het Agentschap Binnenlands Bestuur.

Op de vergadering van het auditcomité van 21 januari 2016 werd door Audit Vlaanderen een verder uitgewerkt voorstel betreffende de wijze van aanpak van de risicoinschattingen voor de audit van de lokale besturen voorgelegd.

Voor de organisatie-audits vormt de algemene risicoanalyse de basis voor de selectie van de entiteiten.

De algemene risicoanalyse steunt op 3 risicofactoren:

- de materialiteit; het betreft de relatieve materialiteit (aantal personeelsleden in VTE per inwoner, en uitgaven per inwoner);
- de financiële situatie, met gebruikmaking van gegevens waarover het Agentschap Binnenlands Bestuur beschikt;
- de kwaliteit van de interne organisatie-beheersing.

Momenteel wordt de algemene risicoanalyse enkel toegepast op niveau van de gemeente; in een later stadium zal de algemene risicoanalyse ook toegepast worden op de OCMW's en de autonome gemeente-bedrijven.

Elk van de 3 voormelde risicofactoren staat momenteel maximum op 20 punten.

51 lokale besturen hebben een totaalscore van hoger dan 30 punten, en kunnen beschouwd worden als prioritair te auditeren entiteiten.

Naast de algemene risicoanalyse wordt ook een specifieke risicoanalyse toegepast (kwalitatieve inschatting op basis van informatie van het Agentschap Binnenlands Bestuur, eventuele informatie uit andere bronnen, professionele beoordeling door de auditoren).

Ook binnen de uitvoering van een individuele organisatie-audit wordt risicogebaseerd gewerkt, wat leidt tot een aangepaste aanpak en afbakening van de auditopdracht.

Voor de thema-audits is de keuze van de auditonderwerpen de eerste stap.

Dit gebeurt via een risicobeoordeling door de verschillende belanghebbenden (bevraging, behandeling in stuurgroep), een eigen analyse van de risico's door Audit Vlaanderen en de voorlegging van een voorstel ter goedkeuring aan het auditcomité.

Een thema-audit wordt in principe uitgevoerd in een 20-tal entiteiten.

Voor de selectie van de entiteiten bij de thema-audits wordt vertrokken van de algemene risicoanalyse.

Deze wordt evenwel aangevuld met een specifieke risicoanalyse die eigen is aan elk onderzocht thema (risicofactoren afhankelijk van het thema, eventuele andere informatie, professionele beoordeling door de auditoren).

Ook binnen het geselecteerde onderwerp voor de thema-audit gebeurt nog een verdere afbakening, op basis van de inschatting van de risico's.

Het auditcomité stemde in met de door Audit Vlaanderen voorgestelde wijze van aanpak voor de risicoinschattingen voor de audit van de lokale besturen, vanuit volgende overwegingen:

- het voorstel beantwoordt aan de noodzaak om de beperkte middelen met prioriteit in te zetten op de entiteiten en de thema's die de grootste risico's inhouden;
 - het behoud van de strategische optie om tegen einde 2019 in ieder lokaal bestuur (in de gemeentelijke diensten en/of de OCMW-diensten) een organisatie-audit of een thema-audit uit te voeren.
- Op de vergadering van het auditcomité van 3 september 2015 werd toelichting gegeven over de stand van zaken betreffende de voorbereiding door Audit Vlaanderen van een nieuw raamcontract (bestellings-overeenkomst) voor de uitbesteding van auditopdrachten.

Het nieuwe raamcontract zal de mogelijkheid bieden om zo nodig snel gespecialiseerd personeel te kunnen bestellen voor het uitvoeren van auditopdrachten of de ondersteuning bij de uitvoering van auditopdrachten.

Het nieuwe raamcontract zal gelden voor vier jaar en zowel openstaan voor entiteiten van de Vlaamse overheid als voor de lokale besturen.

Het nieuwe raamcontract bevat volgende percelen:

- operationele procesaudits;
- bedrijfsvoerings-/organisatie(beheersings)audits;
- IT-audits;
- financiële audits;
- forensische audits;
- evaluatie van interne auditdiensten (quality assurance reviews).

Het laatste perceel is een nieuw toegevoegd perceel in vergelijking met het vorige raamcontract.

Via dit perceel zou het voor elk van de interne auditdiensten van de lokale besturen en van de decentrale interne auditdiensten van de Vlaamse administratie mogelijk worden, op vrijwillige basis en na een autonome beslissing, hierop een beroep te doen om een externe evaluatie te laten uitvoeren.

De voormelde percelen zullen aan verschillende opdrachtnemers kunnen worden gegund.

De eerste twee percelen werden gegund in maart 2016. Voor de andere percelen is de procedure nog lopende.

- Op de vergadering van 19 november 2015 besprak het auditcomité het ontwerp van globaal rapport betreffende de thema-audit gemeentelijke belastingen en retributies. Het auditcomité formuleerde enkele bemerkingen en voorstellen van aanpassing op het ontwerp.

Het document werd vervolgens gefinaliseerd en kreeg als titel: "Thema-audit gemeentelijke belastingen en retributies. Globaal rapport".

Het globale rapport draagt 16 februari 2016 als datum en is gepubliceerd op de website van Audit Vlaanderen.

- Het auditcomité nam op de vergadering van 19 november 2015 kennis van uittreksels uit de beleidsbrief Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid 2015-2016, de beleidsbrief Algemeen Regeringsbeleid 2015-2016 en de beleidsbrief Bestuurszaken 2015-2016.

De uittreksels bevatten de tekstgedeelten die het meest relevant zijn voor Audit Vlaanderen en het auditcomité.

- Op de vergadering van 19 november 2015 nam het auditcomité kennis van de voorbereiding van een nieuw decreet "lokaal bestuur", de indicatieve timing voor de totstandkoming van dit decreet, de verschillende componenten ervan, de trajecten die zullen doorlopen worden onder meer inzake consultatie van belanghebbenden, e.a.

Het Agentschap Binnenlands Bestuur, dat instaat voor de administratieve voorbereiding en ondersteuning, kan daarbij onder meer ook rekening houden met bijvoorbeeld relevante conclusies en aanbevelingen uit de globale rapporten van Audit Vlaanderen betreffende de "Structurele bevindingen uit de eerste reeks organisatie-audits bij lokale besturen" en de "Thema-audit gemeentelijke belastingen en retributies".

Het auditcomité is van mening dat het zelf geen actor is die formele bevoegdheid heeft in het tot stand komen van deze regelgeving, maar dat het anderzijds te gelegener tijd wel nuttige input kan geven en/of advies betreffende voorontwerpen van bepalingen voor het decreet.

Aan Audit Vlaanderen werd gevraagd de wenselijk geachte inhoudelijke tekstvoorstellen/adviezen voor te bereiden, gerelateerd aan auditrelevante aspecten, die dan te gelegener tijd via het auditcomité of rechtstreeks door Audit Vlaanderen aan de bevoegde minister en het Agentschap Binnenlands Bestuur kunnen worden bezorgd.

In uitvoering van de voormelde vraag legde Audit Vlaanderen op de vergadering van 21 januari 2016 aan het auditcomité een nota voor, bedoeld om vanuit het auditcomité en Audit Vlaanderen nuttige voorstellen en aandachtspunten te bezorgen betreffende auditrelevante aspecten aan de minister bevoegd voor binnenlands bestuur en het Agentschap Binnenlands Bestuur in het kader van de voorbereiding van een nieuw decreet "lokaal bestuur".

Het auditcomité hechtte zijn goedkeuring aan de in de nota vervatte vaststellingen, aandachtspunten en voorstellen, en machtigde Audit Vlaanderen om deze aan het Agentschap Binnenlands Bestuur te bezorgen.

Hoofdstuk 7.

Het auditcomité van de Vlaamse administratie

7.1. Samenstelling van het auditcomité van de Vlaamse administratie

De samenstelling van het auditcomité van de Vlaamse administratie onderging in de loop van januari 2015 een wijziging wat betreft het voorzitterschap en het aantreden van een nieuwe onafhankelijk deskundige.

Op 14 januari 2015 verstreek de eerste vijfjarige periode van het mandaat als onafhankelijk deskundige van Martine Verluyten, die sinds 23 februari 2011 ook voorzitter van het auditcomité was.

Martine Verluyten deelde mee dat zij, ingevolge problemen inzake haar tijdsbesteding, genoodzaakt was af te zien van een hernieuwing van haar mandaat als onafhankelijk deskundige.

Bij beslissing van de Vlaamse Regering van 30 januari 2015 werd, op voordracht van het auditcomité, Luc Discry, onafhankelijk deskundige in het auditcomité sinds 23 februari 2011, aangeduid als nieuwe voorzitter van het auditcomité van de Vlaamse administratie, met ingang van 15 januari 2015.

Eveneens bij beslissing van de Vlaamse Regering van 30 januari 2015 werd, op voordracht van het auditcomité, Diane Breesch aangeduid als onafhankelijk deskundige in het auditcomité, ter vervanging van Martine Verluyten, met ingang van 15 januari 2015.

Op 14 januari 2015 verstreek ook de eerste vijfjarige periode van het mandaat als onafhankelijk deskundige van Jean-Pierre Bostoën.

Bij beslissing van de Vlaamse Regering van 30 januari 2015 werd het mandaat van Jean-Pierre Bostoën als onafhankelijk deskundige hernieuwd voor een tweede periode van vijf jaar, ingaand op 15 januari 2015.

Wat betreft de vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering, onderging de samenstelling van het auditcomité in de loop van 2015 geen wijzigingen.

Naast de leden van het auditcomité nemen ook de secretaris en de personen die het management van het agentschap Audit Vlaanderen vormen deel aan de vergaderingen (met uitzondering van de agendapunten die het auditcomité wenst te behandelen zonder de aanwezigheid van de leden van het management).

**Overzicht van de samenstelling van het
auditcomité van de lokale besturen in 2015**

Leden van het auditcomité	
Voorzitter	Luc Discry , onafhankelijk deskundige (vanaf 15 januari 2015) Martine Verluyten , onafhankelijk deskundige (tot 14 januari 2015)
Onafhankelijke leden- deskundigen	Jean-Pierre Bostoën , onafhankelijk deskundige Saskia Van Uffelen , onafhankelijk deskundige Diane Breesch , onafhankelijk deskundige (vanaf 15 januari 2015)
Vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering	Miet Vandersteegen , raadgever van minister-president Geert Bourgeois Johan Hanssens , adjunct-kabinetschef van viceministerpresident Annemie Turtelboom (tot 30 november 2015)/ secretaris-generaal van het departement Economie, Wetenschap en Innovatie (vanaf 1 december 2015) Martin Ruebens , secretaris-generaal van het departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (tot 31 maart 2015)/secretaris-generaal van het departement Kanselarij en Bestuur (vanaf 1 april 2015)
Nemen eveneens deel aan de vergaderingen	
Management van het agentschap Audit Vlaanderen	Eddy Guilliams , administrateur-generaal Wim De Naeyer , manager-auditor Jo Fransen , manager-auditor Steven Van Roosbroek , manager-auditor Gunter Schryvers , manager-auditor
Secretaris van het auditcomité	Guido Collin , adviseur, departement Kanselarij en Bestuur

7.2. Vergoedingen van de leden van het auditcomité van de Vlaamse administratie

Artikel 12, derde lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 oktober 2013 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap Audit Vlaanderen en tot wijziging van diverse besluiten, bepaalt dat het jaarverslag de vergoedingen vermeldt die per lid van het auditcomité uitbetaald zijn.

In de tabel hiernaast zijn de vergoedingen weergegeven die aan de leden van het auditcomité van de Vlaamse administratie werden betaald, ingevolge hun deelname aan de vergaderingen in 2015.

Naam	Vergoeding ²³ (in euro)
Luc Discry (voorzitter)	9.388,62 euro
Jean-Pierre Bostoën	6.375,24 euro
Diane Breesch	6.375,24 euro
Saskia Van Uffelen	6.375,24 euro
Miet Vandersteegen	6.375,24 euro
Johan Hanssens	6.375,24 euro
Martin Ruebens	6.375,24 euro

²³ Bedrag van de uitbetaalde vergoeding, na afhouding van de bedrijfsvoorheffing. De vermelde bedragen betreffen ook de vergoedingen voor de vergadering van 8 december 2015, die betaald werden in januari 2016.

7.3. De vergaderingen van het auditcomité van de Vlaamse administratie

7.3.1. Vergaderdata

Het auditcomité van de Vlaamse administratie vergaderde 6 maal in 2015, op de hierna vermelde data:

- 13 februari 2015
- 22 april 2015
- 16 juni 2015
- 14 september 2015 (overlegvergadering van het auditcomité met de voorzitters van de auditcomités van de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen en de VRT)
- 6 oktober 2015
- 8 december 2015

Op 11 februari 2015 vond, voor de vierde maal, de (jaarlijkse) overlegvergadering met de kernministers van de Vlaamse Regering plaats.

Op deze overlegvergadering was voor het eerst, naast het auditcomité van de Vlaamse administratie, ook het auditcomité van de lokale besturen vertegenwoordigd.

7.3.2. Mededeling van de notulen van de vergaderingen aan de Vlaamse Regering

Artikel 20, tweede lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 oktober 2013 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap Audit Vlaanderen en tot wijziging van diverse besluiten, bepaalt dat de notulen van de vergaderingen van de auditcomités worden toegezonden aan de Vlaamse Regering.

Om uitvoering te geven aan deze bepaling bezorgt de voorzitter van het auditcomité de goedgekeurde notulen van iedere vergadering aan de minister-president van de Vlaamse Regering, die deze vervolgens als mededeling aan de Vlaamse Regering voorlegt.

De notulen van de vergaderingen van het auditcomité van de Vlaamse administratie in 2015 werden als mededeling aan de Vlaamse Regering voorgelegd als volgt:

- notulen van het auditcomité van 13 februari 2015: vergadering van de Vlaamse Regering van 3 april 2015 (mededeling 1);
- notulen van het auditcomité van 22 april 2015: vergadering van de Vlaamse Regering van 12 juni 2015 (mededeling 3);
- notulen van het auditcomité van 16 juni 2015: vergadering van de Vlaamse Regering van 4 september 2015 (mededeling 10);
- notulen van de overlegvergadering van 14 september 2015 van het auditcomité met de voorzitters van de auditcomités van de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen en de VRT: vergadering van de Vlaamse Regering van 4 december 2015 (mededeling 2);
- notulen van het auditcomité van 6 oktober 2015: vergadering van de Vlaamse Regering van 4 december 2015 (mededeling 1);
- notulen van het auditcomité van 8 december 2015: vergadering van de Vlaamse Regering van 19 februari 2016 (mededeling 7).

7.3.3. Overzicht van de behandelde aangelegenheden door het auditcomité van de Vlaamse administratie

Gemiddeld werden per vergadering een 18-tal agendapunten behandeld.

De behandelde aangelegenheden kunnen gegroepeerd worden in een aantal rubrieken, volgens onderstaande indeling:

- interne en externe werking van het auditcomité;
- uitbouw en interne organisatie/werking van het agentschap Audit Vlaanderen;
- aansturing, opvolging en feedback ten aanzien van het agentschap Audit Vlaanderen, met inbegrip van auditaanpak en -rapporten;
- audituniversum, controleomgeving, beleidsaangelegenheden, -adviezen en reflecties.

Hierna volgt een (niet-exhaustief) overzicht van de behandelde agendapunten/aangelegenheden, ingedeeld volgens de voormelde rubrieken.

Interne en externe werking van het auditcomité van de Vlaamse administratie

- Een belangrijke aangelegenheid onder deze rubriek betreft de voorbereiding en goedkeuring van het jaarverslag van het auditcomité en het auditagentschap.

Door de uitbreiding van het werkterrein met de lokale besturen, de daarmee samengaande omvorming van het (voormalig) agentschap Interne Audit van de Vlaamse Administratie (IAVA) tot het agentschap Audit Vlaanderen en het operationeel worden van het auditcomité van de lokale besturen, handelde het jaarverslag over 2014 voor de eerste maal over het agentschap Audit Vlaanderen en de beide auditcomités, en had dit jaarverslag zowel de audit van de Vlaamse administratie als de audit van de lokale besturen als voorwerp.

De voorbereiding van het gezamenlijk jaarverslag over 2014 van het agentschap Audit Vlaanderen en de beide auditcomités (structuur, principes, inhoudstafel) kwam aan bod op de vergadering van het auditcomité van de Vlaamse administratie van 13 februari 2015.

De ontwerpversie van het jaarverslag over 2014 werd behandeld en goedgekeurd, mits doorvoering van een aantal aanpassingen, op de vergadering van het auditcomité van de Vlaamse administratie van 22 april 2015, en vervolgens via een schriftelijke procedure die werd afgesloten op 7 mei 2015 ook goedgekeurd, mits doorvoering van een aantal aanpassingen, door het auditcomité van de lokale besturen.

In de loop van mei 2015 werd het jaarverslag over 2014 ook inzake vormgeving en lay-out gefinaliseerd.

Het jaarverslag over 2014 is, zoals ook alle vorige jaarverslagen, terug te vinden op de website van het auditagentschap (www.auditvlaanderen.be). Het jaarverslag over 2014 werd formeel als mededeling aan de Vlaamse Regering voorgelegd op de vergadering van 3 juli 2015 (mededeling 1).

Aansluitend op de mededeling aan de Vlaamse Regering, werd op 3 juli 2015 nog een communicatie over het jaarverslag gericht aan de personeelsleden van de Vlaamse administratie onder de vorm van een "snelinfo", met verwijzing en link naar het jaarverslag op de website van Audit Vlaanderen.

- Gelet op het verstrijken van de eerste vijfjarige periode van het mandaat van Martine Verluyten als onafhankelijk deskundige op 14 januari 2015, en haar beslissing om af te zien van een hernieuwing van dit mandaat, diende een nieuwe onafhankelijk deskundige en een nieuwe voorzitter voor het auditcomité te worden aangeduid, ter vervanging van Martine Verluyten.

De Vlaamse Regering besliste op 30 januari 2015, op voordracht van het auditcomité, om Diane Breesch aan te duiden als onafhankelijk deskundige en Luc Discry als nieuwe voorzitter, met ingang van 15 januari 2015. De Vlaamse Regering besliste op 30 januari 2015 ook om het mandaat van Jean-Pierre Bostoën als onafhankelijk deskundige voor een periode van vijf jaar te hernieuwen, met ingang van 15 januari 2015.

- Op 11 februari 2015 vond, voor de vierde maal, de (jaarlijkse) overlegvergadering met de kernministers van de Vlaamse Regering plaats.

Op deze overlegvergadering was voor het eerst, naast het auditcomité van de Vlaamse administratie, ook het auditcomité van de lokale besturen vertegenwoordigd.

De voorbereidende werkzaamheden in het vooruitzicht van deze vergadering werden gefinaliseerd tijdens een daartoe specifiek georganiseerde bijeenkomst van de aangeduide vertegenwoordigers van de beide auditcomités en het management van Audit Vlaanderen op 21 januari 2015.

Op de overlegvergadering van 11 februari 2015 waren van regeringszijde minister-president Geert Bourgeois en de viceministers-presidenten Hilde Crevits, Annemie Turtelboom en Liesbeth Homans aanwezig. Kabinetschef Mark Andries van de minister-president, tevens secretaris van de Vlaamse Regering, was eveneens aanwezig.

De delegatie van de beide auditcomités was samengesteld uit Luc Discry, Jean-Pierre Bostoën en Ingrid Loos. Ook Eddy Guilliams, administrateur-generaal van Audit Vlaanderen, nam deel aan de vergadering.

Op de vergadering van het auditcomité van 15 februari 2015 werd door Luc Discry en Jean-Pierre Bostoën toelichting verstrekt over de overlegvergadering en de behandelde aangelegenheden.

- Op de vergadering van 16 juni 2015 nam het auditcomité kennis van een nota van 26 mei 2015 van Willem Debeuckelaere, voorzitter van de Vlaamse Toezichtcommissie voor het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, met vragen en suggesties betreffende de thema-audit informatiebeveiliging.

Daarbij werd afgesproken dat voorzitter Luc Discry en Jean-Pierre Bostoën de heer Debeuckelaere zouden uitnodigen voor een mondeling onderhoud, om een antwoord te verstrekken op de geformuleerde vragen en suggesties. Dat onderhoud vond plaats op 15 september 2015.

Op de vergadering van 6 oktober 2015 nam het auditcomité kennis van een e-mailbericht van 15 september 2015 van Jean-Pierre Bostoën met een beknopte synthese van de conclusies van het onderhoud.

- Op 14 september 2015 werd, voor de zevende maal, de (jaarlijkse) overlegvergadering georganiseerd van het auditcomité van de Vlaamse administratie met de voorzitters van de auditcomités van de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen en de VRT.

Als datum voor deze overlegvergadering was eerst 11 maart 2015 vastgelegd, maar het auditcomité besliste op 13 februari 2015 om de vergadering naar een latere datum te verplaatsen, vermits de lopende vernieuwing van de raden van bestuur van de desbetreffende agentschappen en de VRT ook implicaties had voor de samenstelling en het voorzitterschap van hun auditcomités.

Op de vergadering van het auditcomité van 16 juni 2015 werd de nodige aandacht besteed aan de voorbereiding van deze overlegvergadering en een voorstel van agenda besproken.

Op de overlegvergadering van 14 september 2015 werden volgende agendapunten behandeld:

- voorstelling van het agentschap Audit Vlaanderen en de auditcomités van de Vlaamse administratie en van de lokale besturen;
- historiek en stand van zaken betreffende het “holdingmodel” voor de invulling van de interne auditfunctie in de Vlaamse administratie;
- single audit;
- toelichting door de manager van de Interne Audit van de VRT over de samenwerking met Audit Vlaanderen inzake de opvolging van de aanbevelingen inzake organisatiebeheersing en de evolutie van het maturiteitsniveau, en de concrete toepassing van single audit bij de VRT;
- optimalisering van het “voorzittersoverleg”; dit agendapunt betrof een toelichting door voorzitter Luc Discry over de doelstellingen van de jaarlijkse overlegvergadering, met een oproep aan de voorzitters van de decentrale auditcomités om op een volgende vergadering van hun auditcomité een bespreking te wijden aan de optimalisering van het voorzittersoverleg en de daaruit voortvloeiende concrete verbeteringsvoorstellen aan hem te bezorgen;
- planningselementen: dit agendapunt betrof een toelichting door Audit Vlaanderen over de planning (jaartal) van de audits-op-audit van de verschillende decentrale interne auditdiensten, en een vraag van voorzitter Luc Discry naar de wijze waarop de selectie van auditonderwerpen gebeurt door de verschillende decentrale interne auditdiensten/auditcomités;
- toelichting over de vergadering van 11 februari 2015 van een delegatie van het auditcomité van de Vlaamse administratie en het auditcomité van de lokale besturen met de kernministers van de Vlaamse Regering;
- toelichting over de belangrijkste elementen van de auditstrategie 2015-2019 van Audit Vlaanderen, wat de audit van de Vlaamse administratie betreft;
- toelichting over de vijfjaarlijkse externe evaluatie (Quality Assurance Review) van Audit Vlaanderen in het najaar van 2015;
- toelichting over de voorbereiding door Audit Vlaanderen van een nieuw raamcontract voor de externe uitvoering of de externe ondersteuning bij de uitvoering van auditopdrachten.

Op de vergadering van het auditcomité van 6 oktober 2015 werd een nabespreking van de overlegvergadering van 14 september 2015 gehouden en werden ook enkele voorstellen geformuleerd met het oog op de optimalisering van de overlegvergadering.

- Op de vergadering van 6 oktober 2015 werd de brief van Vlaams Parlementsvoorzitter Jan Peumans van 1 oktober 2015 aan voorzitter Luc Discry betreffende “Samenwerking tussen Vlaams Parlement en Audit Vlaanderen” behandeld.

In de brief vroeg de parlementsvoorzitter dat Audit Vlaanderen een audit van de organisatiebeheersing zou uitvoeren bij de administratieve diensten (Algemeen Secretariaat) van het Vlaams Parlement, op basis van de leidraad Interne Controle/Organisatiebeheersing.

In de brief wordt ook vermeld dat deze aangelegenheid op 1 oktober 2015 werd besproken op het drie-maandelijks overleg van de parlementsvoorzitter met minister-president Geert Bourgeois, waarbij de minister-president zich principieel bereid toonde om Audit Vlaanderen zijn medewerking te laten verlenen.

Het auditcomité besliste, gelet op het uitdrukkelijk verzoek van de parlementsvoorzitter en het principieel akkoord van de minister-president, alsook gelet op het standpunt van de administrateur-generaal van Audit Vlaanderen, principieel in te stemmen met de uitvoering van een audit van de organisatiebeheersing door Audit Vlaanderen bij het Algemeen Secretariaat van het Vlaams Parlement, mits rekening zou worden gehouden met de hiernavolgende bemerkingsen en voorwaarden:

- het verkrijgen van uitsluitel, via een onderzoek door de juridische dienst van het Vlaams Parlement, over de vraag of de uitvoering van een audit door Audit Vlaanderen bij de administratieve diensten (Algemeen Secretariaat) van het Vlaams Parlement niet bij decretale bepaling moet worden goedgekeurd en derhalve de instemming van het Vlaams Parlement zou kunnen vereisen;
- de uitvoering van de audit is te beschouwen als een audit op aanvraag, waarvoor door het Vlaams Parlement een vergoeding dient te worden betaald aan Audit Vlaanderen;
- de uitvoering van de audit en de opvolging ervan vallen onder de verantwoordelijkheid van het auditcomité van het Vlaams Parlement.

Bij brief van 22 oktober 2015 van voorzitter Luc Discry werd een antwoord in die zin bezorgd aan parlementsvoorzitter Jan Peumans. Een kopie van deze antwoordbrief werd eveneens bezorgd aan minister-president Geert Bourgeois.

Bij brief van 16 november 2015 bezorgde parlementsvoorzitter Jan Peumans een antwoord op de brief van 22 oktober 2015 van voorzitter Luc Discry. Daarin werd onder meer gesteld dat er geen decretale bepaling vereist is, dat er ingestemd werd met de betaling van een vergoeding voor de werkzaamheden van Audit Vlaanderen, en dat Audit Vlaanderen voor de audits van de interne controle in het Vlaams Parlement uitsluitend aangestuurd zou worden door het auditcomité van het Vlaams Parlement.

Audit Vlaanderen ontving een nota van 17 november 2015 van de Directieraad van het Vlaams Parlement aan het Vast Bureau van het Vlaams Parlement met als bijlagen een voorstel tot wijziging van het Protocol tussen het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering over de samenwerking tussen hun diensten, en een ontwerp van samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaams Parlement en Audit Vlaanderen.

Het auditcomité nam op de vergadering van 8 december 2015 kennis van de voormelde documenten en machtigde administrateur-generaal Eddy Guilliams om verder af te spreken met de secretaris-generaal van het Vlaams Parlement betreffende de juiste bewoordingen en de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst.

Bij mededeling aan de Vlaamse Regering van 15 januari 2016 stelde minister-president Geert Bourgeois de Vlaamse Regering in kennis van de wijziging van het Protocol tussen het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering over de samenwerking tussen hun diensten. Inzake interne audit bepaalt het Protocol thans het volgende: “Het Auditcomité van het Vlaams Parlement kan een beroep doen op de diensten van Audit Vlaanderen om het interne controlesysteem van het Vlaams Parlement en van de aan het Parlement verbonden instellingen te laten toetsen aan de leidraad interne controle/organisatiebeheersing Vlaamse overheid. Het Vlaams Parlement en Audit Vlaanderen leggen de modaliteiten van de samenwerking vast in een samenwerkingsovereenkomst.”

De definitieve tekst van de samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaams Parlement en Audit Vlaanderen werd opgemaakt op 21 januari 2016 en ondertekend door Martine Goossens, secretaris-generaal van het Vlaams Parlement, en Eddy Guilliams, administrateur-generaal van Audit Vlaanderen.

Het auditcomité nam kennis van de definitieve en ondertekende samenwerkingsovereenkomst op de vergadering van 23 maart 2016.

- In het vooruitzicht van de vijfde (jaarlijkse) overlegvergadering met de kernministers van de Vlaamse Regering, op 3 februari 2016, werden door het auditcomité voorbereidende werkzaamheden verricht op de vergaderingen van 6 oktober 2015 en 8 december 2015.
- Ook de jaarlijkse zelfevaluatie van het auditcomité vormt een belangrijke aangelegenheid onder deze rubriek.
- De zelfevaluatie van het auditcomité van de Vlaamse administratie over het jaar 2015 werd behandeld op de vergadering van 28 april 2016.
- In het kader van een goede samenwerking tussen de beide auditcomités en de onderlinge uitwisseling van informatie over de beslissingen en de werkzaamheden, worden de notulen van het auditcomité van de Vlaamse administratie systematisch meegedeeld aan het auditcomité van de lokale besturen en vice versa.
- Onder deze rubriek vallen ook jaarlijks recurrente en relatief punctuele aangelegenheden, zoals bijvoorbeeld de vergaderplanning en de praktische afspraken binnen het auditcomité in het kader van de evaluatieprocedure van de administrateur-generaal van het agentschap.

Uitbouw en interne organisatie/werking van het agentschap Audit Vlaanderen

- Onder deze rubriek vallen recurrente aangelegenheden die bijna op iedere vergadering aan bod komen, zoals de budgetrapportering (beschikbare kredieten en actuele stand inzake de besteding daarvan) van het agentschap Audit Vlaanderen.

Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan de verdeling van de financiële middelen van het agentschap ten behoeve van enerzijds de audit van de Vlaamse administratie en anderzijds de audit van de lokale besturen.

- Op de vergadering van 13 februari 2015 nam het auditcomité kennis van de finale bedragen van de vastleggingen in 2014, waarbij ook de niet direct aan de audit van de Vlaamse administratie of aan de audit van de lokale besturen toewijsbare loonkosten en werkingskosten (exclusief uitbestedingen) op basis van een berekende verdeelsleutel werden toegewezen aan de audit van de Vlaamse administratie en aan de audit van de lokale besturen.

Met de toevoeging en de verdeling van de vastleggingen voor uitbestedingen, resulteerde dit in een finale tabel voor Audit Vlaanderen als geheel, in een finale tabel voor de audit van de Vlaamse administratie en in een finale tabel voor de audit van de lokale besturen.

Het desbetreffende document bevatte ook overzichten betreffende de inzet (in dagen) van de auditoren en de managers-auditoren, en de verdeling daarvan over de audit van de Vlaamse administratie en de audit van de lokale besturen, alsook de inzet (in dagen) van externe auditcapaciteit en de verdeling daarvan over de audit van de Vlaamse administratie en de audit van de lokale besturen.

Met de toevoeging en de verdeling van de vastleggingen voor uitbestedingen, resulteerde dit in een finale tabel voor Audit Vlaanderen als geheel, in een finale tabel voor de audit van de Vlaamse administratie en in een finale tabel voor de audit van de lokale besturen.

Het desbetreffende document bevatte ook overzichten betreffende de inzet (in dagen) van de auditoren en de managers-auditoren, en de verdeling daarvan over de audit van de Vlaamse administratie en de audit van de lokale besturen, alsook de inzet (in dagen) van externe auditcapaciteit en de verdeling daarvan over de audit van de Vlaamse administratie en de audit van de lokale besturen.

- Op de vergaderingen van 6 oktober 2015 en 8 december 2015 nam het auditcomité kennis van de stand van zaken betreffende een voorstel van Audit Vlaanderen om een kredietherschikking door te voeren op het budget 2015 van personeelskredieten naar werkingskredieten (uitbesteding). Bij ministerieel besluit van 2 december 2015 hechtte minister-president Geert Bourgeois zijn goedkeuring aan een kredietherschikking houdende een herverdeling van 1.060.000 euro van de personeelskredieten naar de werkingskredieten.

- Op de vergaderingen van het auditcomité van de Vlaamse administratie wordt ook regelmatig gerapporteerd over de financiële situatie van de Dienst met Afzonderlijk Beheer (DAB) Audit Vlaanderen (overgedragen saldi van vorige jaren, ontvangsten en uitgaven van het lopende jaar, en actueel saldo).

De DAB werd opgericht in het jaar 2012 voor de ontvangst van de vergoedingen die het auditagentschap kan aanrekenen voor de uitvoering van sommige audits, namelijk de audits op aanvraag en de forensische audits, voor wat betreft het werkterrein van de Vlaamse administratie; de uitgaven die op de DAB kunnen worden aangerekend dienen aangewend te worden om de auditcapaciteit uit te breiden, en zodoende een hogere risicoafdekking van het werkterrein van de Vlaamse administratie te realiseren.

- Ook de rapportering over de personeelsbewegingen komt regelmatig aan bod op de vergaderingen.

Op de vergadering van het auditcomité van 16 juni 2015 werd kennis genomen van de aanstelling met ingang van 1 juli 2015 van Gunter Schryvers, senior auditor, als manager-auditor op contractuele basis, ter vervanging van Mark Vandersmissen, die met ingang van 1 januari 2015 een functie als projectleider organisatiebeheersing had opgenomen bij het agentschap De Scheepvaart.

Op dezelfde vergadering nam het auditcomité kennis van het vertrek van een senior auditor vanaf medio juli 2015 bij Audit Vlaanderen; deze persoon verliet Audit Vlaanderen om een functie op te nemen als directeur van de Interne Audit van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.

- Op de vergadering van 16 juni 2015 werd het auditcomité in kennis gesteld van de opstart van een nieuwe wervingsprocedure voor de werving van 10 bijkomende auditoren, in het kader van het door de Vlaamse Regering goedgekeurde groeipad van de middelen voor de audit van de lokale besturen.

Op de vergaderingen van 6 oktober 2015 en 8 december 2015 werd door Audit Vlaanderen toelichting verstrekt over de stand van zaken betreffende deze lopende wervingsprocedure.

In het begin van 2016 zijn als resultaat van deze wervingsprocedure 8 nieuwe auditoren in dienst getreden bij Audit Vlaanderen.

- In de loop van de tweede helft van 2015 stapte Audit Vlaanderen, na kennisgeving aan het auditcomité, over van de manuele ondertekening van de auditrapporten naar een digitale ondertekeningswijze van de auditrapporten.
- In het najaar van 2015 bood Audit Vlaanderen aan de leden van het auditcomité de mogelijkheid aan om de auditrapporten voortaan in digitale vorm te ontvangen. Op de vergadering van 6 oktober 2015 deelden twee leden van het auditcomité aan Audit Vlaanderen mee dat zij er de voorkeur aan gaven om de auditrapporten voortaan in digitale vorm te ontvangen via e-mail. De andere leden van het auditcomité gaven er de voorkeur aan om de auditrapporten zoals voorheen in de papieren versie te blijven ontvangen. De forensische auditrapporten worden niet in digitale vorm bezorgd.

Aansturing, opvolging en feedback ten aanzien van het agentschap Audit Vlaanderen, met inbegrip van auditaanpak en auditrapporten

- In de vorige legislaturen was de beheersovereenkomst een belangrijke formeel instrument voor de aansturing en opvolging van het auditagentschap, naast het jaarlijks ondernemingsplan.

Zoals vermeld in het regeerakkoord 2014-2019 wordt thans niet meer gewerkt met beheersovereenkomsten, en wordt het (jaarlijkse) ondernemingsplan met een meerjarige component opgewaardeerd als aansturingsinstrument voor de entiteiten van de Vlaamse administratie.

Er werd in een nieuw model voorzien voor het ondernemingsplan, maar het uitgangspunt blijft nog steeds dat het ondernemingsplan de doelstellingen beschrijft die de entiteit in het desbetreffende jaar wil realiseren, samen met de acties die daartoe opgezet worden.

Het ondernemingsplan moet opgemaakt worden volgens de nieuwe inhoudelijke vereisten, met aandacht voor de strategische meerjarencomponent.

Op de vergadering van 13 februari 2015 hechtte het auditcomité zijn goedkeuring aan een document bevattende de voorgestelde krachtlijnen van de auditstrategie voor de Vlaamse administratie, met de strategische en operationele doelstellingen, alsook contextinformatie, die de basis vormen voor de verdere uitwerking van het (meerjaren)ondernemingsplan 2015-2019 van Audit Vlaanderen.

Het auditcomité stemde ook in met het voorstel dat de verdere uitwerking van het (meerjaren)-ondernemingsplan 2015-2019 in februari en maart 2015 bilateraal zou worden afgestemd met en goedgekeurd door de voorzitters van de beide auditcomités, met het oog op een finalisering van het ondernemingsplan tegen einde maart 2015.

Op de vergadering van 22 april 2015 hechtte het auditcomité zijn goedkeuring aan het ontwerp van ondernemingsplan van Audit Vlaanderen dat werd opge maakt volgens de nieuwe inhoudelijke vereisten, met aandacht voor de strategische meerjarencomponent, en in het hiertoe ter beschikking gestelde sjabloon.

Het ontwerp was uitgewerkt door Audit Vlaanderen, in overleg met de voorzitters van de beide auditcomités en op basis van de krachtlijnen met de strategische en operationele doelstellingen, zoals eerder goedgekeurd door de beide auditcomités. Ook de concrete auditplanning 2015 (voor het eerste semester), zowel wat de Vlaamse administratie als wat de lokale besturen betreft, werd in het ontwerp opgenomen.

- De aansturing en opvolging van Audit Vlaanderen krijgen verder ook in belangrijke mate concreet gestalte door de goedkeuring en opvolging van de auditplanning.

Op de vergadering van 13 februari 2015 nam het auditcomité kennis van de rapportering over de uitvoering van de auditplanning 2014, wat betreft de audit van de Vlaamse administratie.

Op de vergadering van 22 april 2015 werd aan het auditcomité een eerste voortgangsrapportering voorgelegd inzake de uitvoering van de auditplanning voor het eerste semester van 2015. Dit betrof eveneens een capaciteitsopvolging, aangezien voor iedere auditopdracht naast de totale geplande inzet van capaciteit (in dagen), ook de werkelijk gepresteerde inzet van capaciteit (in dagen) gedurende het eerste trimester van 2015 werd vermeld.

Het auditcomité stemde op de vergadering van 22 april 2015 ook in met een aanpassing van de auditplanning voor het eerste semester van 2015.

Op de vergadering van 16 juni 2015 hechtte het auditcomité zijn goedkeuring aan het voorstel van auditplanning voor het tweede semester van 2015. In de bijhorende capaciteitsberekening voor het tweede semester van 2015 werd, naast de berekening van de inzetbare interne auditcapaciteit, ook een inschatting gemaakt van de uitbestedingscapaciteit.

Op de vergadering van 16 juni 2015 werd tevens gerapporteerd over de stand van zaken van de uitvoering van de auditplanning voor het eerste semester van 2015, en de opvolging van de tijdsbesteding dienaangaande. In de rapportering was voor iedere audit de stand van zaken en de geplande en effectieve inzet van interne en externe auditcapaciteit aangegeven.

Het auditcomité vroeg om de bij de rapportering gebruikte voorstellingswijze, die beknopt en toch zeer informatief werd bevonden, ook te behouden voor volgende rapporteringen.

Op de vergadering van 6 oktober 2015 behandelde het auditcomité de voorbereiding van de auditplanning 2016, met een raming van de capaciteitsberekening zowel wat de interne auditcapaciteit als wat de potentiële uitbestedingscapaciteit betreft, en een eerste voorstel van de verdeling van de totale auditcapaciteit over de verschillende soorten van audits en aanverwante auditwerkzaamheden.

Op deze vergadering nam het auditcomité ook kennis van een eerste voorlopige invulling van een ontwerp van meerjarenplanning 2016-2019 voor de uitvoering van audits van de organisatiebeheersing (organisatie-audits) bij de entiteiten van de Vlaamse administratie.

Op de vergadering van 6 oktober 2015 en 8 december 2015 werden door Audit Vlaanderen geactualiseerde voortgangsrapporteringen betreffende de stand van zaken van de uitvoering van de auditplanning 2015 voorgelegd, volgens de op de vergadering van 16 juni 2015 afgesproken voorstellingswijze.

Op de vergadering van 8 december 2015 werd de auditplanning 2016 door het auditcomité principieel goedgekeurd, mits doorvoering van een aantal ter zitting besproken aanpassingen. De auditplanning dient in het kader van het single audit-principe ook nog verder te worden afgetoetst met het Rekenhof, waar de planning van de financiële pijler pas opge maakt wordt in januari/februari 2016.

- Op de vergadering van 16 juni 2015 werd door Audit Vlaanderen een korte voorstelling gegeven van het Quality Assurance and Improvement Program (QAIP)-raamwerk van het Institute of Internal Auditors (IIA), en van het overzicht van aanwezige beheersmaatregelen binnen Audit Vlaanderen wat betreft de verschillende onderdelen van het QAIP-raamwerk.

- In 2015 werd, voor de derde maal, een vijfjaarlijkse externe evaluatie van het auditagentschap uitgevoerd, onder de vorm van een "Quality Assurance Review".

Op de vergadering van 16 juni 2015 hechtte het auditcomité zijn goedkeuring aan een ontwerp van bestek voor de externe evaluatie van Audit Vlaanderen, mits doorvoering van een aantal aanpassingen. Het auditcomité hechtte ook zijn goedkeuring aan een lijst van aan te schrijven firma's die zullen uitgenodigd worden om een offerte in te dienen. De opdracht zal gegund worden via een onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking.

Voor het auditcomité van de Vlaamse administratie werd voorzitter Luc Discry aangeduid om deel uit te maken van de jury die de offertes zal evalueren.

Vervolgens werd het ontwerp van bestek voor de externe evaluatie en een voorstel van lijst van aan te schrijven firma's via een schriftelijke procedure die werd afgesloten op 7 juli 2015 ook behandeld en goedgekeurd, mits doorvoering van enkele aanpassingen, door het auditcomité van de lokale besturen.

De opdracht voor de uitvoering van de externe evaluatie van Audit Vlaanderen werd, zoals meegegeeld op de vergadering van het auditcomité van 6 oktober 2015, toegewezen aan KPMG.

De evaluatie werd uitgevoerd in de periode van 28 september 2015 tot 20 december 2015.

Het eindrapport van 11 februari 2016 betreffende deze externe evaluatie (Quality Assurance Review) werd door vertegenwoordigers van KPMG Advisory toegelicht op de gemeenschappelijke vergadering van het auditcomité van de Vlaamse administratie en het auditcomité van de lokale besturen van 25 februari 2016. De resultaten van de externe evaluatie zijn positief voor Audit Vlaanderen.

- Onder deze rubriek hoort ook de toelichting over en de bespreking van de individuele auditrapporten, op iedere vergadering van het auditcomité.

Op de vergadering van het auditcomité van 6 oktober 2015 werd, naar aanleiding van de bespreking van het auditrapport betreffende een bepaalde procesaudit, door Audit Vlaanderen toelichting verstrekt betreffende een nieuwe aanpak van de rapportering die voor de procesaudit in kwestie werd toegepast.

De nieuwe aanpak, gericht op het realiseren van efficiëntiewinsten, wordt gekenmerkt door:

- het gebruik maken van een veel meer visuele voorstelling, die een overzicht geeft van de reikwijdte van de procesaudit en de geëvalueerde subprocessen, en een aanduiding van de subprocessen waarvoor aanbevelingen met hoge prioriteit werden geformuleerd en van de subprocessen waarvoor verbeterpunten met gemiddelde en/of lage prioriteit of geen verbeterpunten werden geformuleerd;
- de positieve bevindingen en vaststellingen worden niet meer in alle onderdelen expliciet uitgeschreven; in voorkomend geval wordt wel, zoals in onderhavig rapport, een bondige algemene positieve conclusie geformuleerd die niet meer dan één alinea omvat;
- een grotere focus op (de beschrijving van de vaststellingen en de formulering van) de aanbevelingen met hoge prioriteit.

Het auditcomité stemde in met deze nieuwe aanpak van Audit Vlaanderen betreffende de rapportering over procesaudits, op voorwaarde dat de gebeurlijke positieve bevindingen steeds voldoende tot uiting worden gebracht door middel van een weldoordachte gebalde omschrijving.

- Het auditcomité neemt op iedere vergadering ook kennis - via de geagendeerde desbetreffende overzichten - van de onderwerpen van de (synthesenota's van) auditrapporten die door Audit Vlaanderen werden ontvangen van decentrale interne auditdiensten in het kader van de rapportering overeenkomstig het "holdingmodel".

De meest essentiële elementen betreffende de ontvangen (synthesenota's van) auditrapporten worden door Audit Vlaanderen bondig samengevat in een beknopt document dat aan het auditcomité wordt voorgelegd.

- Het auditcomité wordt ook - via beknopte (status) overzichten op de vergaderingen - op de hoogte gehouden van klachten en (mogelijke) onregelmatigheden die aan Audit Vlaanderen worden gemeld, en de wijze waarop Audit Vlaanderen hieraan gevolg geeft; in sommige gevallen kan dit gebeuren door de uitvoering van forensische audits.

Audituniversum, controleomgeving, beleids-aangelegenheden, beleidsadviezen en reflecties

- Op de vergadering van het auditcomité van 13 februari 2015 werd, bij de bespreking van de auditrapporten, bijzondere aandacht besteed aan het globale rapport van de thema-audit informatiebeveiliging.

De conclusies van het rapport zijn gebaseerd op de auditwerkzaamheden die in het kader van deze thema-audit werden uitgevoerd bij zes entiteiten van de Vlaamse administratie, aangevuld met bijkomende beveiligingstesten uitgevoerd op een aantal gemeenschappelijke platformen.

Er werd gewezen op de vastgestelde kwetsbaarheden voor huidige en toekomstige bedreigingen op het vlak van informatiebeveiliging en de daarmee samengaande risico's voor de integriteit, vertrouwelijkheid en beschikbaarheid van informatie. Deze maken een dringende aanpak met adequate maatregelen noodzakelijk.

Deze aangelegenheid werd ook besproken op de overlegvergadering van 11 februari 2015 van een delegatie van de beide auditcomités met de kernministers van de Vlaamse Regering. Het belang en de ernst van de problematiek van de informatiebeveiliging, de complexiteit ervan, en de noodzaak van een gepaste en spoedige aanpak werden ten aanzien van de ministers benadrukt, met uitdrukkelijke verwijzing naar de bevindingen en aanbevelingen van de thema-audit.

Op de vergadering van 6 oktober 2015 nam het auditcomité kennis van het plan van aanpak dat door het Agentschap Facilitair Bedrijf werd uitgewerkt om invulling te geven aan de aanbevelingen uit het globale rapport van de thema-audit informatiebeveiliging.

Dat plan van aanpak werd behandeld op de vergadering van 18 juni 2015 van het Voorzitterscollege en door het Voorzitterscollege onderschreven.

Op de vergadering van 8 december 2015 werd door het auditcomité kennis genomen van de stand van zaken betreffende de realisatie van de aanbevelingen van de thema-audit informatiebeveiliging. Daaruit bleek dat de overkoepelende aanbevelingen ter harte genomen worden en dat voor de realisatie van deze aanbevelingen initiatieven genomen worden vanuit de werkgroep "Informatieveiligheidsbeleid Vlaamse overheid", ressorterend onder het coördinatiecomité van de Vlaamse Dienstenintegrator.

- Op de vergadering van 22 april 2015 werd, naar aanleiding van de bespreking van een forensisch auditrapport, gewezen op de problematiek van de bevoegdheid om te voorzien in de nodige opvolging en te beslissen over gebeurlijke sanctionerende maatregelen bij de vaststelling van een aantal onregelmatigheden en laakbare praktijken.

Audit Vlaanderen stelde dat in casu de voor de desbetreffende entiteit inhoudelijk bevoegde minister desgewenst de nodige initiatieven kan nemen. Deze minister beschikt ook over een exemplaar van het auditrapport.

Op het overleg van de interkabinettenwerkgroep (IKW) van 2 december 2015, die onder meer de opvolging van realisatie van de aanbevelingen van de thema-audits als voorwerp had, werd ook nadrukkelijk de aandacht gevestigd op de rol van de inhoudelijk bevoegde ministers met betrekking tot de opvolging van en het voorzien in passende maatregelen naar aanleiding van uitgevoerde forensische audits.

- Op de vergadering van 22 april 2015 behandelde het auditcomité de opvolging van (de realisatie van) de aanbevelingen die werden geformuleerd naar aanleiding van de diverse uitgevoerde thema-audits in de Vlaamse administratie.

Het auditcomité besprak, per thema-audit, de in het desbetreffende document vermelde positieve realisaties in 2014, de aandachtspunten en de voorstellen voor verdere opvolging.

Het auditcomité besprak, per thema-audit, de in het desbetreffende document vermelde positieve realisaties in 2014, de aandachtspunten en de voorstellen voor verdere opvolging.

Op de vergadering van het auditcomité van 8 december 2015 werd de procedure besproken met het oog op de verbetering van de realisatiegraad van de aanbevelingen van de thema-audits.

Bij elke thema-audit maakt Audit Vlaanderen een individueel auditrapport op voor elke geauditeerde organisatie en een globaal rapport met aandachtspunten en aanbevelingen die voor alle entiteiten uit het audituniversum en voor de beleidsmakers relevant kunnen zijn.

Voor deze organisatiebrede of beleidsmatige aanbevelingen is het niet altijd even duidelijk wie instaat voor de realisatie ervan.

De realisatiegraad van deze aanbevelingen ligt momenteel ook erg laag.

Daarom heeft de Vlaamse Regering begin 2015, na overleg met een delegatie van het auditcomité van de Vlaamse administratie, gevraagd dat het Voorzitterscollege instaat voor de opvolging van de auditaanbevelingen die voortvloeien uit deze thema-audits.

Audit Vlaanderen stelde voor de vergadering van 19 november 2015 van het Voorzitterscollege een nota op met een voorstel van procedure voor de toewijzing en jaarlijkse opvolging van de aanbevelingen van de thema-audits, inclusief een stand van zaken met betrekking tot de realisatie van de aanbevelingen van de reeds uitgevoerde thema-audits.

De procedure ziet er uit als volgt:

Wanneer het Voorzitterscollege kennis neemt van een nieuw globaal rapport van een thema-audit duidt het college een verantwoordelijke entiteit aan.

De verantwoordelijke entiteit maakt vervolgens een plan van aanpak en actieplan op dat wordt voorgelegd aan het Voorzitterscollege voor validering.

Voor wat betreft de jaarlijkse opvolging van de aanbevelingen die voortvloeien uit de globale rapporten van deze thema-audits, maakt Audit Vlaanderen tegen eind oktober voor het Voorzitterscollege een algemene stand van zaken op. Voor deze opvolging en de actualisatie van de status van implementatie neemt Audit Vlaanderen rechtstreeks contact op met de verantwoordelijken zoals aangeduid door het Voorzitterscollege. De opvolging gebeurt aan de hand van het actieplan dat goedgekeurd werd door het Voorzitterscollege.

Het Voorzitterscollege bespreekt deze algemene stand van zaken dan in november met het oog op generieke monitoring en eventuele bijsturing. Het resultaat hiervan wordt teruggekoppeld naar Audit Vlaanderen die de stand van zaken en de reactie hierbij van het Voorzitterscollege in december toelicht aan het auditcomité van de Vlaamse administratie.

Vervolgens komt de stand van zaken van de opvolging van de aanbevelingen aan bod in het jaarlijks overleg (in het begin van het jaar) tussen de kernministers van de Vlaamse Regering en een delegatie van beide auditcomités.

Op de vergadering van 19 november 2015 van het Voorzitterscollege werden de diverse thema-audits kort overlopen en werden de verschillende verantwoordelijke trekkers (verantwoordelijke entiteit) aangeduid, inclusief de punten voor opvolging.

Om de interactie politiek-administratie te bevorderen, werd afgesproken dat er voorafgaand aan het overleg tussen de kernministers van de Vlaamse Regering en een delegatie van beide auditcomités op 2 december 2015 ook een interkabinettenwerkgroep (IKW) overleg zou plaatsvinden, waar ook de verschillende trekkers die verantwoordelijk zijn voor de opvolging van de aanbevelingen op worden uitgenodigd.

Op het Voorzitterscollege werd ook beslist dat van de trekkers wordt verwacht dat ze de betrokken IKW van 2 december 2015 voorbereiden, de stand van zaken waar nodig actualiseren en een voorstel van verdere planning (actieplan of projectplan) opmaken tegen uiterlijk 17 december 2015, zodat een goedgekeurd plan voor het einde van het jaar kan bezorgd worden aan Audit Vlaanderen.

- Op de vergadering van 22 april 2015 behandelde het auditcomité een voorstel van Audit Vlaanderen tot aanpassing van de macro-risicoanalyse. De macro-risicoanalyse heeft de risico-inschatting op het niveau van de entiteiten van het audituniversum tot doel; het betreft niet de risico-analyse op procesniveau.

Het auditcomité hechtte daarbij zijn goedkeuring aan de drie voorgestelde risicofactoren "controlerisico", "wijzigingen" en "materialiteit", en de voor elk van deze risicofactoren gehanteerde inschattingscriteria en methodiek voor scoretoekenning.

Het auditcomité nam ook kennis van de bijlage met de resultaten per entiteit van de risico-inschatting op basis van de voormelde risicofactoren en methodiek voor scoretoekenning, en de rangschikking van de entiteiten.

De resultaten van deze macro-risicoanalyse zullen onder meer gebruikt worden voor de prioritering van de te auditeren entiteiten wanneer in 2016 de uitvoering van organisatie-audits hernomen wordt.

- In de auditplanning voor het eerste semester van 2015 is de uitvoering van een nieuwe thema-audit rond projectmanagement bij belangrijke en grote projecten opgenomen.

Op de vergadering van het auditcomité van 22 april 2015 nam het auditcomité kennis van de stand van zaken betreffende deze thema-audit projectmanagement, met inbegrip van de aanleiding voor het opstarten van deze thema-audit, de auditdoelstelling en de auditreikwijdte.

De auditaanpak verloopt gefaseerd, waarbij het controleprogramma wordt uitgetest via de uitvoering van een audit voor twee pilootprojecten.

In een tweede fase volgt, na gebeurlijke bijsturing van het controleprogramma, de verdere uitrol, via de uitvoering van een audit voor een zestal projecten.

Wat betreft de keuze van de projecten voor de verdere uitrol, adviseerde het auditcomité om ook één of meer beleidsdomeinoverschrijdende/interbestuurlijke projecten met een beleidsmatig karakter op te nemen.

- Op de vergadering van het auditcomité van 16 juni 2015 werd, bij de bespreking van een auditrapport betreffende een procesaudit bij het Eigen Vermogen van een entiteit, de spoedige en adequate implementatie van de auditaanbevelingen aangewezen geacht, om de nodige transparantie en uniformiteit in de werking van het Eigen Vermogen van de desbetreffende entiteit te bevorderen, mede op basis van formeel vastgestelde procedures/richtlijnen.
- In december 2013 en december 2014 werden door het auditagentschap de beleidsgerichte rapporten opgeleverd aan de ministers van de Vlaamse Regering. Aan elk minister werd een beleidsgericht rapport bezorgd, ieder voor wat de entiteiten onder zijn/haar bevoegdheid betreft.

De beleidsgerichte rapporten beogen, op overzichtelijke en synthetische wijze, inzicht te geven in de stand van zaken en de evolutie met betrekking tot de maturiteitsinschatting inzake organisatiebeheersing en de ondernomen acties ter zake, over de realisatiegraad van de auditaanbevelingen, en de uitbouw en de implementatie van een systeem van risicomanagement.

Voor het jaar 2015 werd er uitzonderlijk geen beleidsgericht rapport voor de ministers, ieder wat de entiteiten onder zijn/haar bevoegdheid betreft, opgesteld.

Vanaf 2016 wordt de opstelling van de beleidsgerichte rapporten hervat; de oplevering van deze rapporten gebeurt in de maand december van het desbetreffende jaar.

- Het auditcomité hechtte op 16 juni 2015 zijn goedkeuring aan een (beperkte) aanpassing van het auditcharter van Audit Vlaanderen. Deze aanpassing werd vervolgens ook, via een schriftelijke procedure die werd afgesloten op 25 juni 2015, goedgekeurd door het auditcomité van de lokale besturen.
- Op de vergadering van het auditcomité van 6 oktober 2015 werd toelichting gegeven over de stand van zaken betreffende de voorbereiding door Audit Vlaanderen van een nieuw raamcontract (bestellingsovereenkomst) voor de uitbesteding van auditopdrachten. Het nieuwe raamcontract zal de mogelijkheid bieden om zo nodig snel gespecialiseerd personeel te kunnen bestellen voor het uitvoeren van auditopdrachten of de ondersteuning bij de uitvoering van auditopdrachten.

Het nieuwe raamcontract zal gelden voor vier jaar en zowel openstaan voor entiteiten van de Vlaamse overheid als voor de lokale besturen.

Het nieuwe raamcontract bevat volgende percelen:

- operationele procesaudits;
- bedrijfsvoerings-/organisatie(beheersings)audits;
- IT-audits;
- financiële audits;
- forensische audits;
- evaluatie van interne auditdiensten (quality assurance reviews).

Het laatste perceel is een nieuw toegevoegd perceel in vergelijking met het vorige raamcontract. Via dit perceel zou het voor elk van de decentrale interne auditdiensten van de Vlaamse administratie en de interne auditdiensten van de lokale besturen mogelijk worden, op vrijwillige basis en na een autonome beslissing, hierop een beroep te doen om een externe evaluatie te laten uitvoeren.

De voormelde percelen zullen aan verschillende opdrachtnemers kunnen worden gegund. De eerste twee percelen werden gegund in maart 2016. Voor de andere percelen is de procedure nog lopende.

- Op de vergadering van 6 oktober 2015 nam het auditcomité kennis van de verslagen van de vergaderingen van 2 juli 2015 en 2 september 2015 van de stuurgroep single audit.

Audit Vlaanderen vestigde daarbij de aandacht op de lopende evaluatie rond single audit, de stand van zaken met betrekking tot het opnemen van auditrapporten in het permanent dossier, en de voorbereiding van een afsprakennota waarbij, voor de eerste maal, ook de Inspectie van Financiën betrokken is.

- Audit Vlaanderen maakte een exemplaar van een forensisch auditrapport over aan de Centrale Dienst voor de Bestrijding van de Corruptie (CDBC), gezien de vaststellingen en de bijhorende inschatting er mogelijk op wijzen dat misdrijven werden gepleegd. Bij de bespreking van dit rapport op de vergadering van het auditcomité van 8 december 2015 werd de vraag gesteld of er een procedure bestaat waarbij de Vlaamse overheid zich per definitie burgerlijke partij stelt wanneer Audit Vlaanderen een exemplaar van een auditrapport overmaakt aan het parket of aan de CDBC.

Audit Vlaanderen deelde mee dat een dergelijke procedure niet bestaat en dat de beslissing om zich al dan niet burgerlijke partij te stellen, berust bij de leidend ambtenaar van de betrokken entiteit of de functioneel bevoegde minister.

Het auditcomité stelde daarop voor om in de toekomst in de begeleidende brief van een forensisch auditrapport aan de leidend ambtenaar van de geauditeerde entiteit en de functioneel bevoegde minister(s), een standaardparagraaf op te nemen waarin gewezen wordt op de mogelijkheid om zich burgerlijke partij te stellen en de opportuniteiten die dit biedt.

- Het auditcomité nam op de vergadering van 8 december 2015 kennis van de - in het kader van organisatiebeheersing/risicobeheersing/audit - relevante uittreksels uit de beleidsbrief Algemeen Regeringsbeleid 2015-2016 en de beleidsbrief Bestuurszaken 2015-2016.